

KONGRE, KURULTAY, SEMPOZYUM ÇALIŞMALARI DEVAM EDİYOR

Odamızın her çalışma döneminde olduğu gibi bu dönemde de (2002-2003 dönemi) tümüyle kendi olanakları ile oluşturduğu ve bir Oda klasiği haline gelen 25 kongre-kurultay-sempozyum etkinliğimizden 21'ini gerçekleştirmiş bulunmaktayız. Bu sempozyumlarda süzülen görüşler bir sonuç bildirgesi ile kamuoyunun ve meslektaşlarımızın bilgisine sunulmuştur. Gerçekleştirilecek olan diğer 4 etkinliğimizin Düzenleme ve Yürütme Kurulu toplantıları ve bunlara yönelik hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

VIII. OTOMOTİV ve YAN SANAYİİ SEMPOZYUMU DÜZENLEME ve DANIŞMANLAR KURULU TOPLANTISI

Toplantı No : 4
Toplantı Tarihi : 6 Eylül 2003
Toplantı Yeri : Bursa

Toplantıya Katılanlar

Ali Ekber ÇAKAR	MMO
Yüksel ERDİ	Bursa Şube
Nedret YAYLA	Bursa Şube
Remzi ERİŞLER	Bursa Şube
Serbay CEYLAN	Bursa Şube
Nevin ATAY	Bursa Şube
Halil İbrahim SERTTAŞ	Bursa Şube
Ercan MUTİ	Bursa Şube
Nilhan ÜRKMEZ	Edirne Şube
B. Nuri ERSOY	Ankara Şube

Danışma Kurulu Üyeleri

Mehmet BURSA	MB Mühendislik
Şükrü TETİK	Coşkunöz A.Ş.
Halil AKGÜL	Beltan A.Ş.
Ömer Ziya TOPRAKSAL	Kerem Pres A.Ş.
Levent FİDANSOY	Arpres Ltd.
Ali Münir YÜKYAZICI	B.T.S.O.
Mehmet TEKİN	Gaziosmanpaşa Üni.
Orbay IŞIK	Asil Çelik A.Ş.
Gündüz ANDIÇ	Y.P.S. A.Ş.
Kamil BAŞARAN	TOFAŞ A.Ş.
Sami BAŞARAN	MAKO A.Ş.
Dr. Sezai TAŞCAN	Otoyol A.Ş.
Erhan ÜNSAL	Otoyol A.Ş.
H. Suat TUNCEL	Tuncel Müh.
Adnan GEPEZ	NOSAB
Naci CANBAZ	TCK 14. Bölge Müd.
İbharim YÜKSEL	Uludağ Üni.
Okan DİNÇ	Toyotetso

Alınan Kararlar

1. Panel konusu olarak "Otomotiv'de Üretim Merkezi Olma Stratejisi" ana başlığı altında
  - Otomotivde üretim sayıları ve ekonomik ölçek kıyaslama
  - Yabancı sermaye yeni teknoloji getirdi mi?, yeni istihdam alanı yarattı mı?
  - Otomotiv sektöründe AR-GE faaliyetleri
  - Yerli üretim yapan firmaların yeni model alma şansı ve otomotiv sektöründe altyapı
  - Ana ve yan sanayide eğitilmiş eleman sorunu, mühendis istihdamı
  - Global rekabetin içinde ana-yan sanayiinin dünyadaki yerinin tartışılması
  - Atölyelerden fabrikalara yan sanayide nitelik değişimi
  - Otomotiv sektöründe tezgah ve yerli kaynaklardan karşılanması olarak belirlenmesinin OYK onayına sunulmasına,
2. Panelist olarak TMMOB Makina Mühendisleri Odası, Sendika, Kamu Kurumları (Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı), Üniversite, Otomotiv Sanayi Derneği'nden (OSD), Taşıt Araçları Yan Sanayiciler Derneği (TAYSAD) ve Türk Standartları Enstitüsü (TSE)'den panele katılımların sağlanması ve çalışma yapılması için Yürütme Kuruluna görev verilmesine,
3. Panelistler için kurumlara gönderilecek yazının taslağının hazırlanmasına,
4. Panel yöneticisinin Oda Merkezi, diğer oturum başkanlarının Yürütme ve Düzenleme Kurullarından oluşturulmasına,
5. Sempozyum taslak programının OYK onayına sunulmasına,
6. Sempozyum oturum başlıkları ve alt başlıkların taslak olarak belirlenerek OYK onayına sunulmasına, karar verildi.

II. DOĞAL GAZ ve ENERJİ YÖNETİMİ KONGRE- SERGİSİ DÜZENLENDİ

Gaziantep ve çevre illerine yakın zamanda gelmesi planlanan doğal gazın kullanımında ve uygulanmasında olası sorunlar yaşanmaması ve doğal gaz kullanılan diğer illerdeki bilgi birikimlerinin Gaziantep'e taşınması ve enerji yönetimi ile enerjinin verimli ve ekonomik kullanımı konusunda mühendis ve mimarlara, teknik elemanlara, sanayicilere ve halka ışık tutması temel amaçları ile Gaziantep'te birincisi Eylül 2001'de gerçekleştirilen "Doğal Gaz ve Enerji Yönetimi Kongre ve Sergisi"nin ikincisi yine Gaziantep'te 18/20 Eylül 2003 tarihlerinde düzenlenmiştir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Gaziantep Şube yürütücülüğünde düzenlenen, II. DOĞAL GAZ ve ENERJİ YÖNETİMİ KONGRE ve SERGİSİ Gaziantep Ticaret Odası Konferans Salonunda gerçekleştirildi. Kongre MMO Gaziantep Şube Başkanı Fatih ÖZTOSUN'un açılış konuşması ile başladı. Kongre açılışında ayrıca TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Oda Saymanı Ahmet ENİŞ, Gaziantep Ticaret Odası Başkanı Mehmet ARSLAN ve BOTAŞ Genel Müdür Yardımcısı Kerim TAŞKIRAN da konuşma yaptılar.

Kongrenin 1. gününde MMO Doğal Gaz Komisyonu Başkanı Oğuz TÜRKYILMAZ başkanlığında Enerji Politikaları ve Doğal Gaz Sektöründe ki Yasal Düzenlemeler ve Uygulamalar konulu panel düzenlendi. Panele konuşmacı olarak Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Celal DOĞAN, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Grup Başkanı Aziz CAMCI, Doğal Gaz Sanayici ve İş Adamları Derneği Genel Sekreteri Süleyman BULAK ve Odamız adına MMO Eski Başkanı Mehmet SOĞANCI katıldılar.

Kongrenin 2. ve 3. günü ise Konutlarda ve Sanayide Doğal Gaz Uygulamaları, Doğal Gaz Temini ve Tüketim Politikaları, Şehir İçi Gaz Dağıtım ve Proje ve Uygulama Esasları, Doğal Gazın Alternatif Enerji Olarak Kullanımı ve Enerji Yönetimi Konularında gerçekleştirilen toplam 6 oturumda 20 bildiri sunuldu. Üç gün süren kongre toplam 250 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Kongre ile eş zamanlı olarak doğrudan bilgilendirme ve etkileşimin sağlanacağı bir ortam oluşturulması amacı ile düzenlenen ve Doğal Gaz, Dökme Gaz, Isıtma, Soğutma, Klima,

Havalandırma, Tesisat, Yalıtım, Enerji Üretimi, Enerji Yönetimi ve Enerji Geri Kazanım Sistemleri sektöründe ürün ve hizmet üreten firma, kurum ve kuruluşlarının katıldığı II. Doğal Gaz ve Enerji Yönetimi Sergisi ise M1 Tepe Gaziantep Alışveriş Merkezinde gerçekleştirildi. Sergiye, Özgür Ltd. Şti., Maktas A.Ş.(Gökçe-Thyssen Brülör), Mak-Tes A.Ş., Emko Isıtma Sistemleri, Termodem Ltd. Şti., Termodinamik A.Ş., Berdan Cıvata, Shell Gaz, Kale Enerji, Erka Ltd. Şti., Praktiker ve Özmaksan A.Ş. firmaları ile kongreyi destekleyen kuruluşlardan, BOTAŞ, İGDAŞ, İZGAZ, TPAO, DOSİDER, Teknik Yayıncılık, Doğa Yayıncılık, Gaziantep Ticaret Odası ve Gaziantep Sanayi Odası katıldılar.

Kongre ve sergi özellikle üyelerimiz, ilimiz ve sanayicilerimiz açısından oldukça yararlı bir etkinlik olmuştur. Ayrıca kongre sonucunda çıkan önerilerimizin de ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından dikkate alınacağını umut ediyoruz.

Kongreye bildirimleri ile destek veren, hazırlık aşamasında katkılarını esirgemeyen düzenleme ve danışma kurulu üyelerine, Kongreyi iki gün boyunca izleyerek değerlendiren tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

II. DOĞAL GAZ ve ENERJİ YÖNETİMİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(18-19-20 Eylül 2003 / Gaziantep)

TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından Gaziantep Şube yürütücülüğünde 18 - 19 - 20 Eylül 2003 tarihinde Gaziantep Ticaret Odası Konferans Salonunda gerçekleştirilen Doğal Gaz ve Enerji Yönetimi Kongre ve Sergisinde, Konutlarda ve Sanayide Doğal Gaz Uygulamaları, Doğal Gaz Temini ve Tüketim Politikaları, Şehir içi Gaz Dağıtım ve Proje Uygulama Esasları, Doğal Gazın Alternatif Enerji Olarak Kullanımı ve Enerji Yönetimi Konularında 6 oturumda 20 bildiri sunulmuştur. Kongrede Enerji Politikaları ve Doğal Gaz Sektöründe ki Yasal Düzenlemeler ve Uygulamalar Konulu Panel yapılmıştır. Tüm bunların ışığında oluşturulan sonuç bildirgesini kamuoyuna sunuyoruz.

Ülkemizde enerji üretim ve tüketimine yönelik politikalar belirlenirken, ülke ve toplum çıkarları temel alınmamakta, uluslararası finans kuruluşlarının son yıllarda artan baskısı ve etkisinin sonuçları görülmektedir. Kamusal bir hizmet olan ve toplumsal yarar gözetilmesi gereken enerji üretimi ve tüketimi politikaları üzerine yaratılan dayatmalar sonucu oluşan değişimlerin ve gelişmelerin dikkatle irdelenmesi zorunludur.

Enerji sektöründe yabancı sermaye yatırımlarını arttıracak iddiasıyla, anayasa değişikliği yapılarak, tahkim Anayasa maddesi haline getirilmiştir. Yap - İşlet - Devret ve Yap - İşlet gibi finansman modelleri ve işletme hakkı devriyle, yapılan özelleştirmeler ve tahkim yasasıyla bir kamu hizmeti olan enerji alanı Danıştay'ın, dolayısıyla ulusal yargının dışına çıkarılmış, çok uluslu şirketlerin insafına terkedilmiştir. Böylece enerjide iç denetim mekanizmaları devre dışı bırakılmıştır.

Ülkemizde özellikle son on yıldır enerji sektöründeki deneyimli uzmanlar işlevsizleştirilmekte, ETKB, TEAŞ, TEDAŞ, BOTAŞ, DSİ, TTK, TKİ, MTA, EİEİ, EPDK, DPT, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları arasında yetki karmaşası, çok başlılık ve koordinasyon eksikliği devam etmektedir.

1980'li yıllardaki planlama ve temin anlaşmaları ile 1987 yılında ilk kullanımına başlanan ve bütünüyle ithal edilen doğal gazın tüketimi onbeş yıl içinde 34,1 kat artarak 2002 yılında 17622 milyon m³'e ulaşmıştır. Alternatif birçok yakıta göre ucuzluğu, kullanım kolaylığı, stoklama sorununun olmayışı vb. üstünlükleri doğal gaza talebi hızla arttırmıştır. Doğal gazın toplam enerji üretimi içindeki payının artmasının yanı sıra, toplam elektrik enerjisi içinde doğal gazın payının % 40'lara yükselmesine yönelik karar ve uygulamalar, olası uluslararası politik gelişmelere bağlı

olarak ithalatın kesilmesi riskini taşıdığından sakıncalıdır. Sonuçta ithal bir enerji kaynağı olan doğal gazın elektrik enerjisi üretimi içindeki payının bu denli yükselmesi rasyonel değildir. Dünyanın diğer ülkelerinde elektrik enerjisi üretiminde doğal gazın kullanım oranı bu denli yüksek değildir. Özellikle ülkemizde var olan yerli enerji kaynaklarının kullanım oranının 1998 yılında %38 iken, 2000 yılında %33' lere düşmesi oldukça düşündürücüdür.

18.04.2001 tarihinde yürürlüğe giren 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Yasası meslek odaları ve ilgili kesimlerin görüşleri alınmadan yasalaşmıştır. Yasada öngörülen piyasa kurgusuna göre, ithalatçı şirket doğal gaz ithal edecek, iletim şirketi yurtiçine dağıtacak, toptan satış şirketi ithalatçıdan ve/veya iletim şirketinden satın alacaktır. Dağıtım şirketi ise gazı tüketicilere satacaktır. Piyasa kurallarına göre her kademedeki faaliyet gösteren şirketlerin amacı da karlarını azamileştirmek olacağı için, doğal gazın kullanıcıya ulaşınca kadarki geçen süreç satış fiyatlarına yansıtacak ve dolayısıyla doğal gazın fiyatını arttıracaktır. Bu yasa ile kamu tekel ortadan kaldırılmakta, kamusal planlama bir kenara bırakılmakta, doğal gazda hizmetin kademelendirilmesi sonucu hizmetin yerine getirilmesi güçleşmekte, yerel yönetimler devre dışı bırakılmaktadır.

Bu görüşler ışığında oluşan önerilerimiz aşağıdadır;

1. Doğal Gaz temin politikalarının oluşturulması, kapalı kapılar ardında gizli diplomasiyle değil ilgili tüm kesimlerin katılımıyla ulusal stratejiler belirlenerek yapılmalıdır.
2. Sektörle ilgili kurumların çalışmaları şeffaf olmalı, bilgi herkesçe erişilebilir ve kullanılabilir olmalıdır.
3. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun çalışmalarında, ilgili Meslek Odalarının görüş ve önerileri alınmalı, katılımları sağlanmalıdır.
4. Doğal gaz ve elektrik enerjisi üretimi ve tüketimi planlamasında, politika ve önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği bir platform oluşturulmalıdır. İlgili tüm tarafların temsil edildiği Ulusal Enerji Enstitüsü ve bu enstitünün alt kolları oluşturularak bir an önce çalışmaya başlaması bir zorunluluk olarak görülmektedir.
5. Elektrik enerjisi üretiminde, dışa bağımlılık azaltılmalı; ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir.
6. Doğal gazın toplam enerji üretimi içinde payının artmasının yanı sıra, fiili uygulamada toplam elektrik enerjisi içinde doğal gazın payının 2003 yılı başı itibarıyla %50'leri aşmasına yönelik karar ve uygulamaların ne denli sağlıksız olduğu açıktır. Dünyanın diğer ülkelerinde doğal gazın üretimi bu denli yüksek bir öncelik almamaktadır. Sonuçta ithal bir enerji kaynağı olan doğal gazın elektrik enerjisi üretimi içindeki payının bu denli yükselmesi rasyonel değildir.
7. Gaziantep'te daha önce doğal gaz kullanımına geçen kentlerde yaşanan sorunların yaşanmaması, Gaziantep'in doğal gaza hazırlıksız yakalanmaması için: İlgili tüm kurumların (Valilik, Belediye Başkanlığı, Sanayi Odası, Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü, Ticaret Odası, Üniversite, Makina Mühendisleri Odası ve TMMOB'ye bağlı Odalar'ın katılımıyla Kent Doğal Gaz Hazırlık Çalışma Grubu oluşturulmalıdır. Makina Mühendisleri Odası bu Çalışma Grubunun sekreterliğini üstlenebilir.
8. Tüketiciler, enerjinin verimli kullanımına ve ısı yalıtımına özendirilmelidir. Isı yalıtımı devlet tarafından teşvik edilmelidir. Bu konuda halkımızın bilinçlendirilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından broşür, afiş, kitapçık vb. yayınlar hazırlanmalı, televizyon ve radyo programları yapılmalıdır.
9. Doğal Gaza Hazırlık İçin Kurumların Yapması Gereken Çalışmalara İlişkin Öneriler ;

9.1. TMMOB Makina Mühendisleri Odası Gaziantep Şubesi Kent halkını bilgilendirmek ve bu amaçla broşür vb. yayınlar yapmak, panel vb. toplantılar düzenlemek. Üyelerini eğitmek ve belgelendirmek. 9.2. Valilik

Kamu kuruluşlarının doğal gaz dönüşüm çalışmalarını yönlendirmek, bu amaçla yapması gereken yatırımları yatırım programlarına almalarını sağlamak.

9.3. Belediye Başkanlıkları Kentsel gaz ihtiyaçlarını belirlemek.

Kentle ilgili imar yerleşim bilgilerini sayısal ortama taşımak.

Kentsel gaz dağıtım sisteminin çalışmasının hazırlıklarını yapmak.

İmar yönetmeliklerinde merkezi ısıtmada ve bireysel ısıtmada güvenliği sağlayıcı gerekli düzenlemeleri yapmak.

9.4. Sanayi Odası ve Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri Organize Sanayi Bölgelerinin gaz ihtiyacını belirlemek

Organize Sanayi Bölgelerinin doğal gaz dağıtım şebekelerinin yatırımlarını planlamak ve gerçekleştirmek

9.5. Üniversiteler Makina Mühendisliği eğitim programlarında doğal gazla ilgili derslerin yer almasını sağlamak.

IV. ULAŞIM ve TRAFİK KONGRESİ - SERGİSİ GERÇEKLEŞTİ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Ankara Şubemizin sekreteryasında düzenlenen IV. Ulaşım ve Trafik Kongresi ve Sergisi 26-27 Eylül 2003 tarihlerinde Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir.

Günlük yaşantımızın vazgeçilmez bir parçası olarak görülen ulaştırma sistemi, ekonomik ve sosyal girdileriyle toplumu sürekli etkileyen bir yapıya sahiptir. Her alanda olduğu gibi ulaştırma alanında da en modern, en gelişmiş taşıma araçlarına sahip olmak, teknolojik gelişmelere ayak uydurmak, ekonomik kalkınmanın ve sosyal gelişmenin bir gereğidir.

Dünyada; kentiçi ve kent dışı taşımacılığın birbiriyle uyumlaştırdığı, ulaştırma alt sistemlerini birlikte değerlendirerek taşımacılıkta oluşan talepleri alternatifleriyle birlikte ele alarak ve toplu taşımacılığa öncelik veren ulaşım politikaları uygulanırken ülkemizde; yolcu ve yük taşımacılığındaki talepleri, ulaştırma alt sistemleri ile birlikte değerlendirmeyen, toplu taşımacılığı birincil tercih kılmayan yatırım politikaları uygulanmaktadır.

Halbuki ulaşım sistemleri, birbiriyle rekabet etmeyen tam tersine tüm alt sistemlerin en ekonomik, en uygun ve birbirlerini tamamlayacak şekilde kullanıldığı sistem olarak görülmelidir.

Bir ülke; kalkınmasını, ekonomik ve sosyal gelişmesini ancak birbiriyle uyumlu ve iyi işleyen alt sistemlerden oluşmuş bir ulaşım sistemiyle sağlayabilir.

Kamuya olan sorumluluğunu toplumsal projelerle yerine getirmeyi bilimsel etkinliklerle sürdüren Makina Mühendisleri Odası; ilkinin 1997 yılında gerçekleştirdiği Ulaşım ve Trafik Kongresinin dördüncüsünü 26-27 Eylül 2003 tarihinde Ankara'da gerçekleştirmiştir.

Bugüne kadar çeşitli kongre, kurultay, sempozyum ve panellerde konu çok yönlü olarak işlenmesine rağmen, köklü bir çözüm getirilmemekte, ulaşım konusunda bilinçlenme sağlanamamaktadır. "Ulaşım" ülkemiz insanına hatta aydınlarımızın çoğuna "karayolu ve direksiyon"u çağrıştıran konumunu sürdürmektedir.

Bu etkinlik ile; IV. Ulaşım ve Trafik Kongresini gelecek için yeni fikirlerin, önerilerin, çözümlerin üretildiği bir buluşma yeri olarak gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

Bu amaçla Makina Mühendisleri Odası olarak tüm etkinliklerde olduğu gibi bu etkinlikte de, ulaşım sektöründe yer alan tüm Kamu Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteleri, Meslek Odalarını, Vakıf ve Dernekleri, araştırmacıları, bilim adamlarımızı ve yurttaşlarımızı biraraya getirerek,

konuyu tartışarak planlamalara ışık tutmak; yeni fikirleri, araştırmaları, üretimleri, teknolojiyi paylaşarak çözüm üretilmesine katkı koymak; bilincin yaygınlaşması için yaygın ve etkin çalışmaları geliştirmek üzere aktif katılımlarını sağlayarak noktasında özgür ve demokratik bir platform oluşturmuştur.

Kongrenin ilk gününde 1. oturumu Ali Ekber ÇAKAR (OYK Sekreteri) yürütmüştür. "Ulaştırma Modern Kavramlar, Bölgesel Rekabet ve AB'ye Adaylık Süreci" konusunu taşıyan kongrenin ilk oturumunda İnş. Yük. Müh. Mete ORER, "Ulaştırma Ekonomisine Modern Kavramların Etkisi" konusunda, Prof. Dr. Muhteşem KAYNAK (Gazi Üniversitesi) "Ulaştırma ve Lojistikte Bölgesel Rekabet ve Türkiye" konusunda, Gülcan DEMİRCİ (Ulaştırma Bakanlığı AB Koordinasyon Daire Başkanı), "AB'ye Adaylık Sürecinde Ulaştırma Sektörü" konusunda, Nejat YARDIMCI'da (UND Genel Koordinatörü) "Türkiye'nin Yükselen Yıldızı: Uluslararası Kara Taşımacılık Sektörü" konusunda bildirimlerini sundular. 2. oturumun başkanlığını OYK Üyesi Tahsin AKBABA yaptı. Kongrenin bu bölümünün konusu "Ulaştırma Özelleştirme, Coğrafi Bilgi Sistemleri Kazalar ve Deprem Faktörü"ydü. Bildiriler kısmında "Karayolları Geometrisinin Trafik Kazalarına Etkisi" konusunda Prof. Dr. Mustafa KARAŞAHİN, İnş. Yük. Müh. Nuran BAĞIRGAN (Süleyman Demirel Üniversitesi) ve "Deprem Kuşağındaki Ülkemizde Alternatif Ulaşım Politikaları ve Deprem Faktörü İzmit Körfezi Deniz Ulaşım Örneği" konusunda Ahmet ER (İzmit B.Şehir Bel. Deniz Ulaşım Müdürü) bildirimlerini sundular. 3. oturumu MMO Ankara Şube Başkanı Mustafa GÜRAN yürüttü. Kongrenin bu bölümünün konusu Ulaştırma Yol ve Taşıt Güvenliği'ydü. Bildiriler kısmında "Oto Korkuluk Bitim Noktalarında Kullanılan Enerji Absorbe Edici Mekanizmalar" konusunda Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ATAHAN (Mustafa Kemal Üniversitesi İnş. Müh. Bölümü), "Temel Analiz Yardımıyla Disk ve Tambur Frenlerindeki Balata Aşınmasının Optimizasyonu" konusunda Prof. Dr. N. Sefa KURALAY, M. Murat TOPAÇ (Dokuz Eylül Üni. Makina Müh. Bölümü), "Elektirikli Hibrit Taşıtlar Mehmet Aytaç ÇINAR, Şule KUŞDOĞAN, Elif İNAN (Kocaeli Üniversitesi Elektrik Müh. Bölümü) ve "Güvenli Araç İçin Teknik Denetim" konusunda Mak. Müh. Halil DALAK, Mak. Müh. Refik AKIN (TCK Genel Müd. Trafik Şubesi Müdürlüğü) bildirimlerini sundular. 4. oturumda oturum başkanlığını Çankaya Üniversitesinden Doç. Dr. Cüneyt ELKER yürüttü. Kongrenin bu bölümünün konusu Kentleşme ve Trafik'ti. Bildiriler kısmında "Bölgesel Hava Taşımacılığı" konusunda Mak. Yük. Müh. Kadir DURSUN (Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü) ve "Kentçi Ulaşımında Monorail Sistemi" konusunda Mehmet Mete ÖZTÜRK, Sezen ÇINAL, Zafer Hüseyin ERHAN, Zeynep GÜLTEKİN (Anadolu Üniversitesi Porsuk Meslek Yüksekokulu) bildirimlerini sundular.

Kongrenin ikinci gününde 5. oturumu MMO Antalya Şube Başkanı Mustafa KARAMAN yürütmüştür. Kongrenin bu bölümünün konusu Türkiye'de Ulaşım Politikaları'ydü. Bildiriler kısmında "Ulaşım Politikalarının Ekonomi İle İlişkisi" konusunda Tekin ÇINAR (TCDD Eski Genel Müdürü), "Son 60 Yıldır Değişmeyen Ulaşım Politikası: 15.000 km Double Yol" konusunda Prof. Dr. İlyas YILMAZER, Ali ÖZVAN, Özgür YILMAZER (Yüzüncü Yıl Üniversitesi) ve "Türk Limanları Sorunları ve Çözüm Önerileri" konusunda Doç. Dr. Güler Bilen ALKAN, Dr. Serap İNCAZ (İTÜ Deniz Ulaş. İşl. Müh. Denizcilik Fak.) bildirimlerini sundular. 6. oturumu Gazi Üniversitesinden Prof. Dr. Muhteşem KAYNAK yürütmüştür. Kongrenin bu bölümünün konusu Ulaşımında Çevre, Eğitim ve Denetimiydi. Bildiriler kısmında "Kentçi Ulaşım Konusunda Belediyelerce Yürütülen Düzenlemeler ve Yaşanan Sorunlar" konusunda A. Serap FIRAT (Çankaya Bel. Bşk. Teftiş Kur. Müdürü), "Raylı Ulaşım Sistemlerinin Çevresel Etkileri ve Gürültü" konusunda Mak. Yük. Müh. Remzi TOPRAK (Ankara Metrosu) Doç. Dr. Nizami AKTÜRK (Gazi Üni. Müh. Mim. Fak. Makina Bölümü), "Ulaşım Politikaları ve "Trafik Planlaması Sorunlarının Yaşam Kalitesine Etkileri: Konya Yolu (Ankara) Deneyimi" konusunda Dr. Kübra Cihangir ÇAMUR (Gazi Üni. Müh. Mim. Fak. Şehir ve Bölge Planlama Bölümü) ve "Eğitim Politikaları ve Trafik Güvenliği" konusunda Ahmet TÜRKÖĞLU, Tanzer OLCAY (Yük. Trafik Güvenliği Kurulu Bşk.) bildirimlerini sundular. 7. oturumu Dokuz Eylül Üniversitesinden Dr. Atilay YEŞİL yürütmüştür. Kongrenin bu bölümünün konusu Kentçi Ulaşımında Uygulamalar ve Değerlendirmelerdi. Bildiriler kısmında "Kentçi Ulaşımında Bütünleşmenin Sağlanmasında Kurumsal Çözümler" konusunda Erhan ÖNCÜ (Ulaşım- Araşt Ula. Araş. ve Plan. Ltd. Şti) ve "Kentleşme ve Trafik: Örnekler, Sıkıntılar ve Özlenerler" konusunda

Doç. Dr. Hülagü KAPLAN, Berkant GÜZELKÜÇÜK (Gazi Üniversitesi Müh. Mim. Fakültesi) bildirilerini sundular. 8. oturumu MMO Ankara Şube Sekreteri Yaşar ÇEVİK yönetti. Kongrenin bu bölümünün konusu Ulaşım ve Trafik Sektöründe Sivil Toplum Örgütlerinin Rolü'ydü. Bildiriler kısmında "Türkiye Trafik Güvenliği Vakfı Çalışmaları" konusunda H. Ergün GÜNAN (Türkiye Trafik Güvenliği Vakfı), "Ulaşım Politikalarının Belirlenmesinde Demokratik Kitle Örgütlerinin Rolü Ulaşımında Demiryolu Platformu Örneği" konusunda İ. Fehmi KÜTAN (BTS Genel Başkanı) ve "Ulaştırma Politikalarını Kim Belirliyor?" konusunda M. Cengiz FAYDALI (Yapı-Yol Sen Gn. Başkanı) bildirilerini sundular.

Kongrenin son kısmı olan panelde Oturum Başkanlığını MMO Eskişehir Şubesinden Zeki ADER yaptı. Panelin konusu "1980 Sonrası Ülkemizdeki Ulaşım Yatırımları ve Politikaları"ydı. Panale konuşmacı olarak OYK Sekreteri Ali Ekber ÇAKAR, Yüzüncü Yıl Üniversitesinden Prof. Dr. İlyas YILMAZER ve TCDD'den Ömer ÇELİK katıldılar.

İki gün süren etkinliğe toplam 160 izleyici katıldı. Düzenlenen 8 oturumda 24 sunum ve 1 panel gerçekleşti. Açış konuşmasını sırasıyla Ankara Şube Başkanı Mustafa GÜRAN, OYK Sekreter Üyesi Ali Ekber ÇAKAR ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Kaya GÜVENÇ yaptılar. Etkinliğimize, Yenimahalle Bld. Başkanı Tuncay ALEMDAROĞLU, Ulaştırma Müsteşar Yardımcısı Savaş YILDIRIM da katıldılar. Etkinlik boyunca devam eden sergide 4 firma yer aldı. İlk gün akşamı 160 kişinin bir araya gelip kaynaştığı bir kokteyl gerçekleşti.

Kongreye bildirimleri ile destek veren, hazırlık aşamasında katkılarını esirgemeyen düzenleme ve danışma kurulu üyelerine, Kongreyi iki gün boyunca izleyerek değerlendiren tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

IV. ULAŞIM ve TRAFİK KONGRESİ-SERGİSİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(26-27 Eylül 2003 / Ankara)

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Ankara Şubemizin sekreteryasında 26-27 Eylül 2003 tarihlerinde Ankara Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde düzenlenen 4. Ulaşım ve Trafik Kongresi-Sergisinde sunulan tebliğler ve yapılan tartışmalar ile "1980 sonrası ülkemizdeki ulaşım yatırımları ve politikaları" konulu panel sonucunda oluşturulan aşağıdaki sonuç bildirgesi kamu oyuna sunulmuştur.

Günlük yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası olarak görülen ulaştırma sistemi, ekonomik ve sayısal girdileriyle toplumu sürekli etkileyen bir yapıya sahiptir. Her alanda olduğu gibi ulaştırma alanında da en modern, en gelişmiş ulaştırma sistemine sahip olmak, teknolojik gelişmelere ayak uydurmak, ekonomik kalkınmanın ve sosyal gelişmenin bir gereğidir.

Dünyada, kentiçi - kent dışı ve uluslararası taşımacılığın birbiriyle uyumlaştırıldığı, ulaştırma alt sistemlerini birlikte değerlendirerek taşımacılıkta oluşan talepleri alternatifleriyle birlikte ele alarak ve toplu taşımacılığa öncelik veren ulaşım politikaları uygulanırken, ülkemizde; yolcu ve yük taşımacılığındaki talepleri, ulaştırma alt sistemleriyle birlikte değerlendirmeyen, toplu taşımacılığı birincil tercih kılmayan yatırım politikaları uygulanmaktadır.

Halbuki, ulaşım sistemleri birbirleriyle rekabet etmeyen tam tersine tüm alt sistemlerin en ekonomik, en uygun ve birbirlerini tamamlayacak şekilde kullanıldığı sistem olarak görülmelidir.

Makina Mühendisleri Odası olarak;

1. Ulaşım sistemleri tek bir Bakanlık altında yapılandırılarak Karayolu, Havayolu, Denizyolu, Demiryolu ve Boru Hatları ulaşım politikaları bireysel, ulusal ve uluslararası bazda birbirleriyle entegre ve bütünlüklü olarak planlanmalı, kentin tarihsel ve kültürel dokusu, çevre, ekonomiklik boyutları dikkate alınarak uygulanmaya konulmalıdır.

2. Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan trafik hizmetlerini yürüten başkanlık Trafik Genel Müdürlüğüne dönüştürülerek araç-gereç ve kadro yönünden güçlendirilip, ulaştırmayla ilgili bakanlık kapsamına alınmalıdır.

3. Yasayla kurulmuş olan Yüksek Trafik Güvenlik Kurulu işlevsel hale getirilmelidir.
4. Kent içi ulaşım ve il/ilçe trafik komisyonlarına kamu kurum ve kuruluşlarıyla birlikte TMMOB' ye bağlı ilgili odalar ile sivil toplum örgütlerinin temsiliyeti mutlaka sağlanmalıdır.
5. AB ulaşım sistemi standartlarında, hızlı tren sistemine entegre olabilecek, gerçek anlamda hızlı tren hatları oluşturulması, eski hatların bu manada zorlanması yerine hızlı tren teknolojisine uygun yeni hatlar yapılması, başlanan hatlar ise biran önce tamamlanmalıdır.
6. Ulaşım politikaları ülkenin tüm kesimlerinin katkısıyla oluşturulmalı, uzun erimli bir planlama ve hedefler belirlenerek buna uygun stratejiler ve bütçeler oluşturulmalı, tüm toplum kesimlerinin görüş ve katkıları alınarak, toplumsal bir konsensüs sağlanmalı ve Devlet politikası haline getirilmelidir.
7. Kentin kaderini etkileyecek büyük projeler tartışmaya açılmalı TMMOB'ye ve bağlı ilgili meslek odalarının, uzman kişi, kurum ve kuruluşlar ile üniversitelerin görüşleri mutlaka alınmalıdır.
8. Karayolu taşımacılık kanunu yeniden ele alınmalı, paralelinde çıkarılacak yönetmeliklerde Avrupa Birliği mevzuatı dikkate alınarak konuyla ilgili Sivil toplum örgütleri ve sendikaların, meslek odalarının görüşleri mutlaka alınmalı ve 2. madde de yer alan ulaştırmayla ilgili kuruluşların yeniden yapılanmasını da kapsamalıdır. Bu alanda politikalar oluşturulurken toplumsal fayda ön planda tutulmalıdır.
9. Ulaşım politikaları ulusal ve uluslararası düzeyde ele alınarak saptanmalı, Karayolu, Denizyolu, Havayolu, Demiryolu, Boru Hatları vb. ulaşım sistemleri arasında koordinasyon sağlanarak kombine taşımacılık devreye sokulmalıdır.
10. Trafik kazası tespit tutanaklarının doldurulması; zabıta, yol/ trafik konusunda uzman inşaat mühendisi, doktor ve oda tarafından eğitilip belgelendirilmiş Oda üyesi makina mühendisleri tarafından ortaklaşa yapılmalı, kaza tespit tutanaklarının hazırlık aşamalarında olay yeri ve olaya karışan araçların fotoğrafı mutlaka çekilmelidir.
11. Kent içi ve kentler arası toplu taşımacılık birincil öncelik taşımalı ve çevre kirlenmesi asgari düzeye düşürülmelidir.
12. Trafik kültürünün ve güvenliğinin sağlanması amacıyla ulaşım ve trafik eğitimi-öğretimi görsel uygulamalarla geliştirilmeli, görsel basında yapılan trafik eğitimleri günün izlenebilir saatlerinde ve tüm kanallarda aynı anda yapılmalı, konuyla ilgili RTÜK yasasında gerekli düzeltmeler ivedilikle yapılmalıdır.
13. 2918 sayılı Trafik Kanunu konu ile ilgili Meslek Odalarının Kamu Kurum Kuruluş ve Uzman kişilerin yer aldığı bir platformda değerlendirilerek günün koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir.
14. Toplu Taşıma araçlarını ve ulaştırma sistemleri özürü ve engellilere uygun olarak düzenlemelidir.
15. Taşıtların üretiminde Teknolojik gelişmeler izlenerek yeni üretim teknikleri uygulanmalı ve güvenilir taşıtlar üretilmelidir.
16. Araçlardan kaynaklanan hava kirliliğini azaltmak için üretilen araçların Avrupa emisyon normuna göre üretilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılırken denetimlerin bağımsız ve Kamu Kuruluşu olan Makina Mühendisleri Odası tarafından yapılması sağlanmalıdır.
17. Toplu Taşımacılık yapan araçların çevreyi kirletmemeleri için çevre dostu yakıtların kullanılması teşvik ve tercih edilmelidir.
18. Üniversitelerimiz bünyesinde ve 'Trafik Mühendisliği' bölümü açılmalı ve bu bölüme uygun müfredat programları hazırlanmalıdır.
19. Günümüz modası haline gelen Şehirçi Toplu taşımacılığın özelleştirilmesinde; Kentin sahibi olan kentlinin, Sivil Toplum Örgütlerinin, Meslek Odalarının ve Üniversitelerin görüşleri alınmadan bireysel düşüncelere dayalı politikalardan ve özelleştirmelerden vazgeçilmelidir.

20. Bakım ve onarım hizmeti veren işletmelerde teknik hizmet sorumlulukları zorunlu hale getirilmeli ve Oda tarafından eğitilip belgelendirilmiş Oda Üyesi Uzman Makina Mühendislerinin istihdamı sağlanmalıdır.

21. AİTM Yönetmeliği ve standartları gözden geçirilerek Uluslararası normlara uygun hale getirilmeli, üretilen ve yurtdışında ithal edilen araçların bu normlara uygun olup olmadıkları, bağımsız bir kuruluş olan Makina Mühendisleri Odası tarafından denetlenmesi sağlanmalıdır.

22. Araçlarda kullanılan yedek parça üretimi ve ithalatı ile Mühendislik hizmetlerinin denetlenmesi sağlanmalıdır.

23. Mahkemelerde trafikle ilgili bilirkişilik hizmeti verenlerin TMMOB'ye bağlı ilgili Meslek Odalarından belge almış uzman mühendisler tarafından yapılması sağlanmalıdır.

24. Araç muayeneleri formalite olmaktan çıkarılmalı, Kamunun birincil görevi olan denetim hizmetinin yine Kamu eliyle yapılması, modern cihazlar ve uzman kişiler tarafından kontroller yapılarak sürdürülmeli, çıkacak sonuçlara göre gerekli önlemler alınarak uygulamaya konulmalıdır.

YENİ ve YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

(3-4 Ekim 2003/Kayseri)

Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu ve Sergisi 3-4 Ekim 2003 tarihlerinde **TMMOB Makina Mühendisleri Odası** adına **Kayseri Şubesinin** sekreteryasında Kayseri'de gerçekleştirilmiştir. Sempozyumda 30 bildiri 6 oturumda, 21 bildiri de poster bildiri olarak sunulmuş toplamda 51 bildiri sempozyum bildiriler kitabında yer almıştır. Sempozyumun 2. günü **"Türkiye'nin Enerji Gerçeği ve Geleceği"** konulu bir de **panel** düzenlenmiştir. Sempozyum 180'ı kayıtlı delege olmak üzere 300'ü aşkın kamu ve özel sektörden yönetici, öğretim elemanı, mühendis, teknik eleman ve öğrencinin katılımlarıyla gerçekleşmiştir.

Bir ülkenin kalkınmasında en önemli göstergelerden biri, tüketilen enerji miktarıdır. Bugün ülkelerin ve ülkemizin temel problemlerinden birisi de enerji sorunudur. Fosil yakıtların sınırlı olması ve çevre kirliliğine yol açması insanları yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına doğru yönlendirmektedir. Ülkemizde de bu alanda iyi bir potansiyel bulunmaktadır. Bu sempozyumda, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının ülke ekonomisine sağlayacağı katkının bilincinde olarak, Üniversite - Oda - Sanayi işbirliğinin geliştirilmesi, konu ile ilgili kurum yetkililerinin bir araya getirilip bir platform oluşturularak, bilgi birikiminin paylaşılması ve kamu oyuna duyurulmasına çalışılmıştır.

Enerji, toplumsal yaşamın başlangıcından itibaren insanlık için, toplumun gelişmişliği, sanayi, üretim, iş ve aş için vazgeçilmezdir. Gelişen Teknoloji ve artan enerji ihtiyacı ile birlikte geleneksel enerji kaynakları toplumun enerji ihtiyacını karşılamada yetersiz kalmakta, yine bu enerji kaynakları doğal yaşam ve çevreye onarılmaz zararlar vermektedir. Toplumsal yaşamın merkezinde yer alan ve kamusal bir hizmet olan enerji ihtiyacının belirlenmesi, karşılanması, iletilmesi kısacası enerjide planlama bir zorunluluktur. Enerji paylaşımında kirliliği ve kanlı siyasetlerin döndüğü günümüz dünyasında TMMOB Makina Mühendisleri Odası ülke ve toplum yararı doğrultusunda sürdürülebilir bir kalkınma için Türkiye'nin enerji politikalarının belirlenmesinde, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının araştırılması, teknolojilerinin geliştirilmesi, kullanılması konusunda üyelerinin ve konunun uzmanlarının birikimlerini sunabileceği, tartışabileceği, çözüm önerileri üretebileceği platformları yaratmaktadır. 2002 - 2003 döneminde bugüne kadar **TMMOB Makina Mühendisleri Odası** tarafından **LPG ve CNG Uygulamaları Sempozyumu, Yalıtım ve Enerji Yönetimi Kongresi, Güneş Enerjisi Sistemleri Sempozyumu, Doğal Gaz ve Enerji Yönetimi Kongresi ile Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu** gibi etkinliklerde konunun farklı yönleri

etraflica ele alınmıştır. 8-12 Ekim 2003 tarihleri arasında yapılacak olan **VI. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresinde de konular ayrıca irdelenecektir.**

Sempozyum kapsamında sunulan bildirimler, yapılan tartışmalar ve gerçekleştirilen panel sonucunda;

- i. Ülkemiz yenilenebilir enerji kaynakları açısından oldukça zengindir. **Güneş, jeotermal, rüzgar, biyogaz, biyokütle, hidrolik, fotovoltaik, hidrojen ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları** ülkenin enerji ihtiyacını karşılayabilecek potansiyele sahip olmasına karşın kullanılmamaktadır.
- ii. Günümüzde rüzgar teknolojileri oldukça gelişmiştir. Ülkemizin rüzgar potansiyelinin yüksek olduğu da ortaya konulmuştur.
- iii. Ülkemizde yüzey sıcaklığı 40 °C'nin üzerinde 140 jeotermal alan mevcuttur. Türkiye jeotermal zenginliği açısından dünyanın yedinci ülkesi olmasına karşın potansiyelinin ancak %2'sini kullanabilmektedir.
- iv. Yıllar itibarıyla hidrolik enerjinin genel üretimdeki payı azalmaktadır. Bu durum maliyetlerimizi artırmaktadır.
- v. Biyokütle enerjisi potansiyeli bakımından Türkiye en zengin ülkelerden biridir. OECD istatistiklerine göre ülkemizde 12.8 milyon ton petrole eşdeğer biyokütle enerjisi potansiyeli bulunmaktadır. Bu ise ülke enerji ihtiyacının % 40'ını karşılayabilecek düzeydedir.
- vi. Bugün için var olan 126 milyar kWh'lik ekonomik hidroelektrik potansiyelimizin %34'ü kullanılmaktadır.
- vii. Türkiye enerji ihtiyacının oldukça büyük bir kısmını fosil yakıt kaynaklarından sağlamaktadır. Bu yakıtların yanmasıyla açığa çıkan gazların oluşturduğu sera etkisi sonucu küresel ısınmaya bağlı iklim değişikliklerinin insanlığın ve doğal yaşamın geleceğini tehdit ettiği herkes tarafından bilinmektedir.
- viii. Bütünüyle dış alım yoluyla temin edilen doğal gazın toplam enerji üretimi içindeki payının artmasının yanı sıra, toplam elektrik enerjisi üretimi içinde bugün için % 20'lerde olan doğal gazın payının % 40'lara yükselmesine yönelik karar ve uygulamalar, olası uluslararası politik gelişmelere bağlı olarak dışalımın kesilmesi riskini taşıdığından sakıncalıdır.
- ix. Son yıllarda izlenen IMF ve Dünya Bankası patentli politikalarla ülkemizin enerji elde ettiği birincil kaynaklar başta petrol, kömür, doğalgaz olmak üzere büyük oranda dışa bağımlı hale getirilmiştir.
- x. Enerjide planlama yoktur. Enerji sektöründe ETKB, EPDK, TEÜAŞ, TEİAŞ, TETAŞ, TEDAŞ, BOTAŞ, DSİ, TTK, TKİ, MTA, EİEİ, DPT, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları vb. kuruluşların oluşturduğu çok başlı ve yetki karmaşasının olduğu bir yapı mevcuttur.

Talepler

1. Elektrik enerjisi üretiminde ulusal kaynaklara ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ağırlık verilmelidir. **Yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi için yasal düzenlemeler bir an önce hayata geçirilmelidir. Bu kaynakların enerji dönüşüm ve ünite donanımlarının yurdumuzda üretilmesi teşvik edilmelidir.** Yeni ve yenilenebilir enerji alanlarında ulusal teknoloji oluşturmaya yönelik AR-GE çalışmaları örgütlenmeli ve desteklenmelidir.
2. Enerji üretiminde öncelikle dikkate alınması gereken çevre etkeninin göz ardı edilmesi sonucunda; ciddi çevre sorunları oluşmaktadır. **Enerji politikaları oluşturulurken çevresel etki göz önüne alınmalıdır.**
3. a)Yenilenebilir enerji kaynaklarından **ülkemizde güneş, rüzgar ve jeotermal enerji kaynaklarının şu an yeterince değerlendirilemeyen mevcut potansiyelleri, verimli bir şekilde değerlendirilmelidir. Mimaride dış mekanlar tasarlanırken yenilenebilir enerji üretim modülleri de dikkate alınmalıdır.**
b) Ülkemizin şuan değerlendirilemeyen mevcut potansiyeller verimli ve etkin bir şekilde değerlendirilmeli. 2010 yılı kurulu güç dağılımı için hedeflenen %50 hidroelektrik potansiyel kullanımı 2020 yılı için % 70'lere çıkarılmalıdır.

4. Genel olarak enerji tasarrufunu sağlayıcı politika ve zorunlu uygulamalar yürürlüğe konulmalıdır. **Eski enerji nakil hatları yenilenmeli, ve %20 olduğu iddia edilen teknik kayıplar minimuma indirilmelidir.** Enerji tüketiminde tasarrufu teşvik edici uygulamalara gidilmelidir. Tasarruf ve verimlilik konularında gerekli hukuksal düzenlemeler yapılmalıdır. **En temiz ve en ucuz enerjinin, tasarruf edilen enerji olduğunu bilip, enerji tasarrufuna ağırlık verilmelidir.**

5. Ülkemizde enerji sektöründe; 20 yıldır uygulana gelen politikalar nedeniyle toplumsal ihtiyaçlarla bunların karşılanabilirliği arasındaki açığı her geçen gün daha da artmaktadır. İzlenen özelleştirme politikaları sektörün toplumsal ihtiyaçları karşılaması yerine sermayenin azami kar hırsını tatmin etme işlevi görmektedir. **Bu nedenle enerjinin toplumsal hizmet olduğu bilinciyle sektördeki tüm özelleştirmeler geri alınmalıdır.**

6. Gerçekçi bir enerji politikası hazırlanması amacıyla, enerji sektörünün gerek stratejik önemi gerekse kaynakların rasyonel kullanımı açısından düzenleme, planlama ve denetleme faaliyetlerinin eşgüdümü için merkezi bir yapıya ihtiyaç vardır. Enerji sektörüne yönelik politikaların belirlenmesinde toplumun tüm kesimlerinin ve konunun tüm taraflarının görüşleri alınmalı ve sektör özerk bir yapıya kavuşturulmalıdır. Enerji planlamasına ilişkin politika ve önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği bir platform oluşturulmalıdır. **Türkiye Milli Enerji Komitesinde ilgili tüm taraflar temsil edilmeli ve bu kuruluşa Ulusal Enerji Enstitüsü kimliği verilmelidir.**

TESİSAT SEKTÖRÜ TESKON 2003'DE BULUŞTU

- VI. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi, kurumsallaşarak 10. yılını dolduran ve gelenekselleşen özelliğiyle, 8-11 Ekim 2003 tarihleri arasında Makina Mühendisleri Odası adına İzmir Şubesi yürütücülüğünde İzmir'de Kültürpark Fuar Alanında düzenlendi.
- teskon 2003 30 kurum ve kuruluş tarafından desteklendi. Kongre boyunca toplam 5 salonda sunumlar gerçekleştirildi. Bildiri sunumları paralel 2 salonda ve toplam 18 oturumda 39 adet bildiri sunuldu. Kongre süresince 3 kurs, 6 seminer, 3 panel, 1 öğle toplantısı ve 1 atölye çalışması ile 4 teknik gezi gerçekleştirilmiştir.
- Kongre yanı sıra düzenlenen ve kültürpark 9-10-11 no'lu salonlarda düzenlenen sergiye sektörde ürün ve hizmet üreten 122 kuruluş katılmıştır. Kongreyi 1085'i kayıtlı delege olmak üzere, 1900'ü aşkın mühendis, mimar ve teknik eleman ile üniversite, meslek yüksekokulu ve meslek lisesi öğrencisi izlemiş, sergi yaklaşık 10.000 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.
- Sosyal etkinlikler ile de beğeni toplayan Kongrede "Üretimde İnsan" Fotoğraf Sergisi, teskon 10. yıl tanıtım filmi, prof. zihni sinir'in proceleri, ESSİAD tarafından verilen açılış kokteyli, ECA EMAS ve TEBA ISK tarafından verilen kokteyller ve Kongre Kapanış yemeği yoğun katılımı gerçekleştirildi.
- Kongre açılışında Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongrelerinin kurumsallaşmasına katkıda bulunan düzenleme ve yürütme kurulu başkanlarına ve düzenlenen 5 kongrede tesisat alanında bilgi birikiminin oluşmasına katkıda bulunan katılımcılara plaketlerle teşekkür edildi.
- teskon 2003 kapsamında düzenlenen etkinliklere ve verilen hizmetlere Ege Soğutma Sanayicileri ve İşadamları Derneği/ESSİAD, TEBA ISK SAN.TİC. A.Ş., KLINGER YAKACIK VALF SAN. A.Ş. , İZOCAM TİC. SAN. A.Ş, ECA ISI GRUBU EMAS, POLİTEKNİK END.ÜR.PAZ.LTD.ŞTİ ve DOĞAN JEOTERMAL LTD.ŞTİ. sponsor oldu.

Şık Leke kaşık grubunun gösterisiyle başlayan Kongre açılışında Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongrelerinin 10. yılı nedeniyle hazırlanan tanıtım filmi 1993 yılında düzenlenen ilk kongrenin

sektörde yarattığı heyecanı ve bu 10 yıllık sürece ilişkin tüm gelişmeleri izleyenlere hoş bir anı olarak yaşattı.

Makina Mühendisleri Odası Başkanı Emin KORAMAZ konuşmasında Oda kurumsal yapısını tanıtarak özetle şunları söyledi:

"VI. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ VE SERGİSİ, makina mühendisliğinin ana dallarından biri olan tesisat mühendisliğine yönelik ülkemizdeki en ciddi ve kapsamlı etkinliktir. On yıldır Odamızın oluşturduğu geniş platformda titizlikle hazırlanan kongre, tesisat mühendisliği alanında ilklerin tartışıldığı öncü rolünü üstlenmiştir.

Sektör teskon'da kendisini ilk kez boy aynasında görmüş ve sorunlarını geniş katımlı bir platformda tartışma olanağı bulmuştur. Mühendislik etiği, uzman mühendislik, yapı denetimi, eğitim ve akreditasyon gibi mesleğimizin önemli konuları teskon panellerinde, oturumlarında ele alınarak gündeme taşınmıştır. Böylece teskon, bir yandan yeni bilgi ve teknolojinin paylaşıldığı etkili bir platform olarak görevini yerine getirirken diğer yandan meslek alanının uluslararası standartlara kavuşturulması yolunda önemli katkılarda bulunmuştur.

6. kez gerçekleştirdiğimiz bu kongrede de yine ülkemiz gündemindeki önemli yeni konulara ve bazıları ise henüz çözüme ulaştırılmadığı için ikinci ve üçüncü kez parmak basıyoruz. Çok yakında meclis gündemine taşınacak olan ve tesisat sektörünü yakından ilgilendiren Yapı Denetim Kanunu bunlardan birisidir.

17 Ağustos 1999 depremi ardından "ben yaptım oldu" dayatmacı anlayışı ile oluşturulan 595 sayılı KHK'nin Anayasa Mahkemesince iptali ve yine ardından aynı anlayışla oluşturulan 4708 sayılı yasanın sonuçları 1 Mayıs'ta Bingöl depreminde toplumsal vicdanımızı yaralayarak bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bugün hala yürürlükte olan 4708 sayılı yasanın kapsamına Bingöl dahil olmak üzere birçok 1. derecede deprem bölgesindeki ilimiz tüm uyarılarımıza rağmen ısrarla alınmamıştır.

Bir başka önemli konu ise AB sürecinde tesisat mühendisliği ve teknik uyum çalışmalarıdır. Odamız 11 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren 4703 sayılı Ürünlere ilişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun kapsamında başta KOBİ'ler olmak üzere tüm sanayi kuruluşlarımızın uluslararası rekabet gücüne ulaşması amacıyla çok yönlü çalışmalar içerisinde. Bu kapsamda Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu olma çalışmalarını tamamlamış ve ilgili bakanlıklara başvurularını gerçekleştirmiştir. Bu girişimlerimizin ilgili bakanlıklar tarafından ivedilikle sonuçlandırılması gerekliliğini sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tesisat sektörü cihaz, malzeme, ekipman üretimi ve taahhüt uygulamalarıyla birlikte yıllık 3 milyar USD'ye ulaşan geniş bir pazardır. Ancak bu sektörde özellikle 1996 yılında hazırlıksız ve şartsız sayılabilecek bir kabul ile imzaladığımız Gümrük Birliği Anlaşması ve yine Şubat 2001 yılında yaşanan ekonomik krizlerin etkisi çok büyük olmuştur. Örneğin 2001 yılı krizinden bu güne Pazar hacmi % 21 oranında daralmıştır. Geçtiğimiz iki yılda 650'ye yakın irili ufaklı işyeri kapanmış, sektörün tüm alanında 50 bine yakın çalışan işsiz kalmıştır. İşsiz kalanlar içinde meslektaşlarımızın oranı da azımsanmayacak düzeydedir.

İşte Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi dün olduğu gibi bugün de bu sorunları ele alıp çözümler üretilmesine, ortaklaştırılmasına ve tartışılmasına olanak sağlamayı amaçlamaktadır. Bizler paylaşıldığına inandığımız bu amaçla bu platformu yarattık. Toplumsal sorumluluk bilincine varıp bu sorunların çözümlenmesine, bilginin paylaşılması ve yaygınlaştırılmasına katkısı olan herkese bir kez daha teşekkür ediyorum.

teskon 2003'ün açılışında konuşma yapan Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası Başkanı Hasan Hacı ŞEVKİ 1999 yılından buyana teskon'u izlediklerini belirterek, "Makina Mühendisleri Odası ile ilişkilerimizi geliştirerek sürdürmeye çalışıyoruz. Böylesi görkemli bir organizasyonda tesisat mühendislerini bir araya getiren Makina Mühendisleri Odasını yürekten kutluyorum" dedi.

REHVA/ Avrupa Isıtma, Soğutma, Klima Dernekleri Federasyonu Endüstriden Sorumlu Başkan Yardımcısı Numan ŞAHİN son yıllarda Avrupa'daki pek çok kongre ve organizasyona Türkiye'den bir çok bildirinin gittiğini belirterek, REHVA'nın dört yılda bir düzenlediği dünya kongresine eskiden Türkiye'den hiç katılım olmazken son yıllarda Anadolu'daki üniversitelerimiz dahil olmak üzere pek çok yerden bildiri gönderildiğini söyledi. 2005 yılında İsviçre'nin Lozan şehrinde yapılacak, 110 bin tesisat mühendisinin davetli olduğu Dünya Kongresine Türkiye'den de katılım olması yönünde çalışmalar yapılması gerektiğini belirtti.

Kongre açılış oturumunda ulusal tesisat mühendisliği kongrelerinin kurumsallaşmasına Düzenleme ve Yürütme Kurulu Başkanı olarak katkıda bulunan Prof. Dr. Macit TOKSOY'a, Prof. Dr. Ali GÜNGÖR'e, Prof. Dr. Zafer İLKEN ve Mehmet SOĞANCI'ya plaketlerle teşekkür edildi.

Yine düzenlenen beş ulusla tesisat mühendisliği kongrelerinde bildiri sunarak, kurs ve seminer vererek tesisat alanında bilgi birikiminin oluşmasına katkıda bulunan Prof. Dr. Abdurrahman KILIÇ; Prof. Dr. Ahmet ARISOY, Erkut BEŞER ve Rüknettin KÜÇÜKÇALI'ya teşekkür plaketi sunuldu.

teskon 2003 sergi açılışını Makina Mühendisleri Odası Başkanı Emin KORAMAZ, İzmir Ticaret Odası Başkan Vekili Akın KAZANÇOĞLU Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Doğan ALBAYRAK ve MMO İzmir Şubesi Kurucu Başkanı Ekrem BULGUN yaptı.

Sergiye 122 kurum ve kuruluş katıldı. Tesisat alanında en yeni ürün ve hizmetlerin tanıtıldığı sergi yaklaşık 10.000 kişi tarafından ziyaret edildi.

VI. ULUSAL TESİSAT MÜHENDİSLİĞİ KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(8-11 Ekim 2003 / İzmir)

VI. Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongresi ve Sergisi, kurumsallaşarak 10. yılını dolduran ve gelenekselleşen özelliğiyle, 8-11 Ekim 2003 tarihleri arasında Makina Mühendisleri Odası adına İzmir Şubesi sekreteryalığında İzmir'de düzenlenmiştir. Etkinlik, Kültürpark alanında bulunan İsmet İnönü, İzmir Sanat, (Tiyatro-Oditoryum Salonlar), Ada Salonu, Pakistan Salonu olmak üzere toplam 5 salonda ve 9-10-11 no'lu sergi alanlarında gerçekleştirilmiştir. Kongre 30 kurum ve kuruluş tarafından desteklenmiş, kongre boyunca iki ayrı salonda ve toplam 18 oturumda 39 adet bildiri sunulmuştur. Kongre süresince 3 panel, 2 forum, 1 öğle toplantısı, 6 seminer, 3 kurs ve 1 atölye çalışması gerçekleştirilmiş, kongre boyunca 4 teknik gezi yapılmıştır. Kongre boyunca düzenlenen sergiye, sektörde ürün ve hizmet üreten, 122 kuruluş katılmıştır. Kongreyi 1085'i kayıtlı delege olmak üzere, 1900'ü aşkın mühendis, mimar, teknik eleman ile üniversite, meslek yüksek okulu ve meslek lisesi öğrencisi izlemiş, sergi de yaklaşık 10.000 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Oturumlarda, tesisat mühendisliği alanındaki bilimsel ve teknik gelişmeler ile AR-GE kapsamında sektörde yapılan çalışmaların tanıtıldığı, sektörel yenilik, bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı özgün bildiriler sunulmuştur.

Panellerde ise, ülke ve Odamız gündeminde önemli bir yer tutan, başta "Yapı Denetim Kanunu'nun Tesisat Mühendisliği'ne Yansımaları" olmak üzere "AB Sürecinde Tesisat Mühendisliği ve Teknik Mevzuat Uyum Çalışmaları" ile "Tesisat Sektöründe Haksız Rekabet, Mesleki Davranış ve Etik" konuları tüm ayrıntıları ile ilgili bakanlık, Oda, dernek, üniversite ve sektör temsilcilerince tartışılmış, görüş ve öneriler paylaşılmıştır.

Ülkemizde ve özellikle Ege Bölgesi'nde zengin bir potansiyele sahip olan jeotermal enerji konusunda "Jeotermal Enerji Doğrudan Isıtma Sistemleri Temelleri ve Tasarımı" başlıklı ve geniş

kapsamlı bir seminer düzenlenmiş, üç gün süren seminer kapsamında 22 bildiri sunulmuş, 1 atölye çalışması gerçekleştirilmiş ve Balçova Jeotermal Tesislerine bir teknik gezi düzenlenmiştir. Bu çalışmalar sonucunda oluşturulan ve 500 sayfayı aşan Seminer Kitabı yayın dünyasına kazandırılmıştır. Kongremizde, ayrıca 5 farklı konuda daha seminerler düzenlenmiştir. "HVAC Tasarımından Örnekler", "Bina Otomasyonu", "2000'li Yıllarda Sıhhi Tesisat Teknolojisi", "Doğal Gazın Sanayide Kullanımı", "Uluslararası Ürün Akreditasyonu" konu başlıklarındaki seminerlere 432 meslektaşımız katılmıştır.

Seminerlerin yanı sıra Kongremizde 3 farklı konuda kurslar gerçekleştirilmiştir. "Temel ve Uygulamalı Psikrometri", "Yangın Söndürme Sistemleri", "Sıhhi Tesisat Temelleri, Tasarımı ve Uygulamalar" başlıklarında düzenlenen bu kurslar meslektaşlarımız tarafından yoğun ilgi görmüş ve kurslara 95 üyemiz katılmıştır.

Yeni yürürlüğe giren Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğinin ve uygulamalarının, çok yönlü değerlendirilmesi amacıyla, "Yangın Tesisatı Uygulamaları ve Yangın Yönetmeliği" Forum'u düzenlenmiş ve yenilikler, zorunluluklar ve problemler tartışılmıştır.

Kongrede ayrıca "Üniversitelerde Tesisat Mühendisliği Eğitimi: İTÜ Yüksek Lisans Program Örneği" konulu Düzenleme, Yürütme, Danışmanlar Kurulu Üyelerinin Panel Yöneticilerinin, Oturum Başkanlarının katılımıyla bir atölye çalışması düzenlenmiştir.

Kongre sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna duyurulması karar altına alınmıştır.

- 17 Ağustos Depremi ülke yöneticilerinin milad olarak alınmasından sonra gündeme getirilen Yapı Denetimi konusunda bugüne dek yapıya gelen yasal düzenlemelerin tamamı yanlıştır. 595 Sayılı KHK Anayasa Mahkemesince iptal edilmesinin ardından bu yasa yerine çıkarılan ve ülke sorunlarını çözemeyeceğini ifade ettiğimiz 4708 sayılı yasa artık tüm kesimler tarafından tartışılır hale gelmiştir. Mevcut yasal düzenlemelerde tesisat mühendisliği uygulamaları yoktur. Biz Yapı Denetimi istiyoruz. Bilimin ve tekniğin gereklerine uygun, öznesinde insanın olduğu Yapı Denetim Yasası ilgili tüm tarafların görüşleri alınarak ve özellikle TMMOB'nin görüşleri dışlanmadan ivedilikle çıkarılmalıdır.

Yapı Denetiminin anahtar kelimesinin Mesleki Denetim, mesleki denetimin de olmazsa olmaz koşulunun "Uzmanlık ve Belgelendirme" olduğu bilinmelidir. Bina ve bunun doğal eki mekanik tesisatının tasarımında üretiminde ve bakımında gerek üretenler, gerekse bunları denetleyenler Odasından belgeli konunun uzmanı mühendisler olmalı ve bu yasal düzenlemelerde yer almalıdır. Yapı Denetiminin kamusal bir denetim alanı olduğu asla unutulmamalıdır.

2001 yılı Şubat krizinden buyana tesisat sektörünün 3 milyar USD'yi bulan Pazar hacminin %24 oranda daraldığı, 650'ye yakın iş yerinin kapandığı ve içinde meslektaşlarımızın da önemli bir oranda yer aldığı 50.000'den fazla çalışanın işsiz kaldığı vurgulanmıştır. Üretimlerinin %20-30'nu ihracata yönelten imalat firmalarının yapısal ve ekonomik sorunlarını aşma sürecinde olmalarına rağmen, bu dönemde AB Teknik Mevzuatına uyum çalışmalarındaki gecikmenin rekabeti doğrudan etkilediği belirtilmiştir. Bu nedenle üreticilerin AB için gerekli çevre, sağlık, güvenlik standart ve normlarına ulaşması ve belgelendirilmesi için, başta ilgili bakanlıklar olmak üzere, üniversitelerin, bilimsel araştırma kurumlarının, TÜRKAK'ın, meslek odalarının birlikte çalışma zorunluluğu işaret edilmiştir.

Makina Mühendisleri Odası'nın uzmanlık alanına giren 6 adet AB direktifi kapsamındaki ürünler hakkında Uygunluk Değerlendirme Kuruluşu başvurusunun Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nca ivedilikle sonuçlandırılmasının uyum sürecindeki sektörel çalışmaları ivmelendireceği ve ekonomiklik sağlayacağı vurgulanmıştır.

Sektörde, toplam ciro üzerinden, ARGE çalışmalarına ayrılan payın %06 düzeyinde olduğu ülkemizde, bu oranın AB ülkeleri ortalaması olan %4 düzeyine çıkarılması gerekmektedir. Tesisat Sektöründe, ürün bazında ihracatın ithalatı karşılama oranının %27 olduğu düşünüldüğünde, ithalata bağımlılığı azaltacak önlemlerin alınmasının kaçınılmaz olduğu belirtilmiştir. Ancak, sektörün KOBİ ağırlıklı olması ve teknoloji altyapısının yetersizliği ile mühendis başta olmak üzere, kalifiye eleman istihdamındaki güçlükleri aşamaması sonucunda maliyet-kalite optimizasyonu gerçekleşmemektedir. Bu durum da sektörün, rekabet gücünü azaltmaktadır. KOBİ'lerin üretim teknolojilerini yenilemeleri, kalifiye eleman istihdamını ve ARGE çalışmalarını özendirici kredi ve teşvik uygulamalarının siyasi iktidarcı öncelikli olarak gündeme alınması önemle vurgulanmıştır.

Ülkemizde ve özellikle Ege Bölgesi'nde zengin bir potansiyele sahip, yerli ve yenilenebilir bir enerji olan jeotermal kaynakların kullanımı özendirilmelidir. Jeotermal sahaların belirlenmesi ve rezervuar büyüklüklerinin saptanmasına yönelik projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla gerekli bütçe Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca ayrılmalı ve bu çalışmalar ivedilikle başlatılmalıdır. Jeotermal kaynakların korunarak kamu yararı doğrultusunda kullanımına yönelik idari - teknik mevzuat ve Jeotermal Enerji Yasa Taslağı TBMM gündemine alınmadan önce TMMOB'nin de görüşü alınarak katılımcılık anlayışı ile oluşturulmalı ve sonrasında ülke genelinde uygulamaya geçilmelidir.

Makina Mühendisleri Odası'nın "Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği" kapsamında gerçekleştirdiği Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) çalışmaları geliştirilerek sürdürülmelidir. Bu çalışmalara üniversitelerin, tesisat sektöründe örgütlü derneklerin desteği arttırılmalıdır. Bu konuda çıkan ve çıkacak olan yayınlar geliştirilmeli ve desteklenmeli, yeni yayınların oluşturulması özendirilmelidir.

Makina Mühendisliği'nin bir uzmanlık alanı olan tesisat mühendisliği hizmetleri konularında üniversitelerde açılan yüksek lisans ve lisans programları yaygınlaştırılmalıdır. Yüksek Lisans programlarında yürütülecek tezler, sanayinin sorunlarına çözüm getirmeyi hedefleyen konulardan seçilmeli, böylece sanayi ve üniversite işbirliğine katkı sağlanmalıdır. Makina Mühendisliği lisans eğitimi programında tesisat alanına yönelik seçmeli dersler artırılmalıdır. Tesisat Mühendisliği alanında Oda ve Üniversitelerce sürdürülen eğitim programları eş güdüm içerisinde planlanmalı ve yaşama geçirilmelidir.

26.07.2003 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik yeterince duyurulmadan, tanıtılmadan yürürlüğe girmiş, yürürlüğe girdiği tarihten sonra da yaygın olarak kullanımı sağlanamamıştır. Yönetmeliğin yaygınlaştırılarak uygulanmasının sağlanması, uygulama aşamasında aksayan, eksik kalan yönlerinin iki yılda bir ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşü alınarak gözden geçirilmelidir.

Genelde makina mühendisliği özelde tesisat mühendisliği ahlakı (etiği) ile ilgili olarak, meslektaşlarımızın kendine, örgütüne, topluma karşı görev, sorumluluk ve ödevlerinin belirlenmesi amacıyla 1997 yılından bugüne sürdürülen ve TMMOB Mühendislik-Mimarlık Kurultayı'nda son şekli verilen Mesleki Davranış İlkeleri 2004 yılında gerçekleştirilecek TMMOB Genel Kurulu'na taşınmalı ve sonuçlandırılmalıdır.

Ülkemiz insanının çağdaş, sağlıklı, güvenli ve üretken koşullarda yaşaması amacını güden, bunun bilimsel, teknik ve sosyal gereklerini tartışmayı ve geliştirmeyi amaçlayan Ulusal Tesisat Mühendisliği Kongre'mize destek veren tüm kurum ve kuruluşlar, sektör dernekleri ile Makina Mühendisleri Odası sekreteryasında oluşturulan Tesisat Mühendisliği Danışma Kurulu çalışmaları sürdürülmelidir.

V. ULUSAL ÖLÇÜMBİLİM KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ (9-10 Ekim 2003/Eskişehir)

Ülkemizin sanayi alanında üretimi, buna bağlı olarak ihracat ve ithalatı gün geçtikçe artmaktadır. Bu durum; yüksek doğrulukta ve tekrarlanabilir ölçümlere duyulan ihtiyaç ile birlikte gelişen teknolojiye uyum sorununu ortaya çıkarmıştır. Günümüzde kullanılan teknolojinin kalitesinin sürdürülmesinde kalibrasyonun temel unsurlardan biri olduğu görülmektedir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası 1995, 1997, 1999 ve 2001 yıllarında olmak üzere dört kez Ulusal Ölçümbilim Kongresi düzenlemiş, bu kongrelerde; bilimsel, endüstriyel ve yasal ölçümbilim esas ve uygulama içerikleri işlenmiş ve sorunlar tartışılmıştır.

V. Ölçümbilim Kongresi ve Sergisi, kurumsallaşan ve gelenekselleşen özelliğiyle 9-10 Ekim 2003 tarihleri arasında Makina Mühendisleri Odası adına Eskişehir Şubesi yürütücülüğünde Eskişehir’de gerçekleştirilmiştir. Bu kongrede, ana konu “KALİBRASYON KAVRAM ve UYGULAMALARI” temelinde endüstriyel, bilimsel ve yasal ölçümbilim alanlarında, sektörel (sağlık, gıda, kimya, mekanik vb.) bazda ulusal ve uluslararası yeni gelişmelerle, Avrupa Birliğine uyum çerçevesindeki sorunlar ele alınmış, ölçümbilim uygulamalarındaki yeni teknolojilerin, standartların irdelenmesi ile, ölçümbilim konusunda eğitim ve uzmanlaşma yolları irdelenerek tartışılmıştır.

Kongre 20 kurum ve kuruluş tarafından desteklenmiş, kongre boyunca toplam 6 oturumda 26 adet bildiri sunulmuştur. Kongre süresince 1 panel, 1 sunum, 4 kurs gerçekleştirilmiştir. Kongre boyunca düzenlenen sergiye sektöre ürün ve hizmet üreten, bir kuruluş katılmıştır. Kongre ve sergiyi 50’ye yakın delege olmak üzere 200’e yakın mühendis, teknik eleman ve üniversite öğrencisi izlemiştir.

Oturumlarda ölçümbilim alanında teknik gelişmelerin, sektörde yapılan AR-GE çalışmalarının tanıtıldığı, sektörel yenilik bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı özgün bildiriler sunulmuştur.

Panelde ise, Ülke ve Odamız gündeminde önemli bir yer tutan, “Ürün Güvenilirliği İçin CE Uygulamaları ve Kalibrasyon” Kamu, Üniversite ve Sektör Temsilcilerince tartışılmış görüş ve öneriler paylaşılmıştır.

Kongrede “Kumpas, Mikrometre, Mihengir ve Ölçü Saati Kalibrasyonu”, “Sayısal Termometre Kalibrasyonu”, “Basınç Ölçer (Manometre, Vakummetre) Kalibrasyonu”, “Terazi kalibrasyonu” konularında 4 farklı kurs gerçekleştirilmiş, bu kurslara gösterilen yoğun ilgi ve katılım sürekli eğitim anlayışımızın ne kadar önemli olduğunun bir göstergesi olmuştur.

Odamız kamuoyuna olan sorumluluğunun bilinciyle, benzer etkinliklerinde olduğu gibi kongremizin bilim ve teknolojinin ışığında etkin bir tartışma ortamı yaratarak, önemli bir platform oluşturduğu düşüncesindedir. Bu bağlamda etkinlik boyunca yapılan tartışmalarla, aşağıda elde edilenlerin kamuoyunun bilgisine sunulmasına karar verilmiştir.

Makina Mühendisleri Odası, AB yeni yaklaşım direktifleri kapsamında bulunan ve meslek alanlarımızla ilgili altı konuda uygunluk değerlendirme kuruluşu olmak için ilgili yönetmelik hükümlerine uygun olarak hazırladığı başvuru dosyalarını Sanayi ve Ticaret Bakanlığına iletmıştır. MMO olarak 3 Ocak 2003 tarihinde yapılan başvurularımızla ilgili, sürecin sonuçlandırılması yönünde ilgili bakanlığımızca çalışma yürütülmesini talep etmekteyiz.

Makina Mühendisleri Odası’nca sürdürülen Teknik Hizmetlerin, akredite edilmesi için hazırlanan dosya TÜRKAK tarafından incelenmektedir. 21 Kasım 2002 tarihinde yapılan başvuru konusunda da sürecin sonuçlandırılmasına yönelik TÜRKAK’ca çaba harcanması gerekmektedir.

Yeni yaklaşım direktifleri çerçevesinde zorunlu uygulamaya geçilen yönetmelikler alanında, kamusal denetim mekanizmalarının biran önce oluşturulması gerekmektedir. MMO piyasa gözetimi ve denetimi konusunda üzerine düşecek her görevi yerine getirmeye hazırdır.

Türkiye’de kamu, üniversite ve özel kurumların bünyesinde ülkenin ihtiyacının ötesinde laboratuvarlar olması, bu laboratuvarları denetleme, değerlendirme ve akreditasyonları yönünde

karar verme yeterliliğine sahip denetçilerin olması, bu denetçileri izleyen ulusal akreditasyon kurumunun var olması artık hiç zaman yitirilmeden tüm ülke deney ve kalibrasyonların yapıldığı bir laboratuvar alanına dönüştürülmesi gerekliliğini ortaya çıkartmaktadır.

Atıl laboratuvar ve test ve ölçüm ekipmanlarının oluşmasının önüne geçilmesi için Ulusal laboratuvar envanterinin çıkarılması konusunda çalışma yapılmalıdır.

Sağlık alanında kullanılan test ve ölçüm ekipmanlarının kalibrasyonlarının yapılması konusu Sağlık Bakanlığı, UME, TSE ile birlikte değerlendirilmelidir.

Orta seviyedeki teknik mesleki eğitim kurumlarında verilen eğitim programları içerisinde metroloji eğitiminin yeterli düzeyde ve nitelikte olmak üzere eğitim programlarına dahil edilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı, ilgili kuruluşlar ile işbirliği içerisinde çalışmalar başlatmalıdır. Ayrıca yüksek okul ve üniversitelerde ilgili bölümlerin açılması çalışmaları hızlandırılmalı, diğer bölümlerde teorik ve pratik ölçme bilgisi eğitimi oranının yükseltilmesi çalışmaları yapılmalıdır.

Yasal ölçümbilim alanında mevcut yapının günün gereksinimlerini karşılamakta yetersiz kaldığı ifade edilerek bilimsel ve endüstriyel ölçümbilim alanlarında var olan yapı benzeri özerk organizasyona ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

TÜRKAK akreditasyon sürecinin beklenenden yavaş geliştiği, dolayısı ile ulusal boyutta akredite olan kurum kuruluş sayısının yetersiz kaldığı belirtilerek, gerek TÜRKAK gerekse akreditasyon sürecindeki kurum kuruluşların ortak sorumluluk ve çabası ile gelişim sağlanabileceği değerlendirilmiştir.

TÜRKAK akreditasyon işleminin özverili ve mali açıdan külfetli olması nedeniyle; KOSGEB, TTGV, TÜBİTAK vb. kurumlarca sürecin çekici ve teşvik edici hale getirilmesi için çaba harcanmalıdır.

V. Ulusal Ölçümbilim Kongresi ve Sergisinin niteliği ve niceliğiyle çağdaş, demokratik, sanayileşen, üreten bir Türkiye yaratılması sürecine katkıda bulunacağı inancıyla yukarıdaki istemlerimizin yaşama geçirilmesinin takipçisi olacağımızı bildiririz.

İLETİM TEKNOLOJİLERİ KONGRE ve SERGİSİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(15-18 Ekim 2003 / İstanbul)

Makina Mühendisleri Odası adına İstanbul Şubemizin sekreteryalığında düzenlenen İletim Teknolojileri Kongre ve Sergisi 15-18 Ekim tarihlerinde DSİ İstanbul 14. Bölge Müdürlüğü Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir.

Günümüzde, özellikle endüstriyel faaliyetlerin tümünde ve yaşamımızın önemli bir bölümünde iletim teknolojileri büyük bir yer tutmaktadır. Şantiyeler, fabrikalar, depolar, konutlar vb. yerlerde taşımada, kaldırma ve iletme makinaları yaygın olarak kullanılmaktadır.

Sanayileşmenin artmasına koşut olarak bu taşımanın güvenli ve ekonomik olması öne çıkmış, enerji kullanımında sağladığı ekonomiklik ve konfor yeni teknolojik gelişmelere yol açmıştır.

Sektörde standartlara uygun üretim, haksız rekabet, AB Uyum Süreci, standartların uyumlaştırılması gibi konularda büyük bir dağınıklığın yaşandığı Kongre'de ortaya konmuştur.

İnsanların can güvenliğini birinci derecede ilgilendiren, standartlara uygunluk yanında üretim ve kullanım aşamasında denetimin arttırılması gerekliliği öne çıkmaktadır. Kongre'de gerek üretici firmalar gerekse mühendisler ve bilim insanları tarafından TSE, Sanayi Bakanlığı, Meslek Odaları ve ilgili diğer kuruluşların denetimlerinin yaygınlaştırılarak, daha titiz bir şekilde yapılmasının gerek güvenlik gerekse haksız rekabeti önlemek bakımından önemi vurgulanmıştır.

Yine Kongre'de önemle vurgulanan diğer bir husus, sektörde yaşanan dağınıklığın, ilgili tüm kesimlerin (Sanayici, Üniversite, Meslek Odaları, Kamu Kuruluşları, Sektör dernekleri) bilgiyi

paylaşma ekseninde işbirliği yaparak sorunları çözmeye çalışmasının ülke sanayisinin gelişimi bakımından önemli olduğudur.

Bu değerlendirmeler ışığında oluşan önerilerimiz aşağıdadır:

- 1) Vinç imalatında, kalitenin yükseltilmesi için ürünlerin TSE, FEM, DIN, CMAA ve benzeri standartlara uygunluğu sağlanmalıdır.
- 2) Konveyör sistemlerinin tasarımlarında ergonomi ve iş güvenliği bakımından gerekli kriterlere uygunluk sağlanmalıdır.
- 3) Ülkemizde İletim makinaları üretimi yapan firmalar, araştırma geliştirmeye çok az ya da hiç pay ayıramamaktadır. Bu nedenle sektördeki KOBİ'ler, teknolojik düzeylerinin yükseltilmesi açısından desteklenmelidir.
- 4) Mal iletiminin güvenli ve ekonomik olarak gerçekleşmesi için, kullanacak makina tiplerinin uygun seçilmesi ve kapasitelerinin doğru hesaplanması önemlidir.
- 5) İletim Makinaları endüstrisinin yaygınlığı ve önemine karşın, üniversitelerimizde ve ara eleman yetiştiren okullarımızın eğitim programlarında, bu disipline yeterince yer verilmemekte; bazılarında seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Üniversitelerimizin ilgili bölümlerinde ve meslek liselerinde, iletim makinalarına yönelik derslere daha fazla yer verilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır.
- 6) Asansörlerle ilgili olarak; Makina Mühendisleri Odası'na yürütülen meslek içi eğitim çalışmaları çok önemli katkılar sağlamaktadır. Bu çalışmaların niteliği yükseltip, seminerler, paneller vb. etkinliklerle zenginleştirerek sürdürülmelidir.
- 7) Asansör yönetmeliğine göre 15 Ağustos 2004 tarihinden itibaren, asansörlerin CE işaretini taşımasının zorunluluğunu dikkate alarak asansör sektöründe ürün ve hizmet üreten, başta küçük ve orta boy işletmeler olmak üzere tüm sanayi kuruluşlarının AB teknik mevzuatına uyum ve belgelendirme çalışmalarının hızlandırılması ve ekonomikleştirilmesi amacıyla, Makina Mühendisleri Odası'nın Onaylanmış Kuruluş olma başvurusu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca ivedilikle sonuçlandırılmalıdır.
- 8) 15 Şubat 2003 tarihli yönetmeliğin önemli bir eksikliği olarak görülen; asansör sektöründe ürün ve hizmet üreten firmalarda en az bir makina mühendisi ve bir elektrik mühendisinin çalışmasının zorunlu hale getirilmesi, TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odaları'na, mesleki yeterliliğinin belgelendirilmesi ve ilgili Oda tarafından sicil kayıtlarının tutulmasının gerekliliği vurgulanmıştır.
- 9) AB Teknik Mevzuatı uyum süreci içerisinde, ulusal mevzuatın uyumlaştırılması çalışmasının ülkemiz Sanayisinin koşulları da dikkate alınarak, ivedi olarak tamamlanması gerekmektedir.
- 10) AB Teknik Mevzuatına uyumla gelecek yeni şartlar konusunda sektörün ve kamuoyunun bilgilendirilmesi yönünde çalışmalara ağırlık verilmelidir.
- 11) Asansör yönetmeliği uyarınca Makina Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası; bazı belediyelerle protokoller yapmıştır. Yapılan yıllık periyodik denetimler sonucunda, mevcut asansörlerde imalat ve montajdan, yetersiz bakım ve işletmeden kaynaklanan olumsuzlukların oranının oldukça yüksek olduğu tespit edilmiştir. Asansörlerin bakımının yetkin firmalarca yapılması sağlanmalıdır. İlgili kamu kuruluşların, yerel yönetimlerin, asansör periyodik kontrollerinin düzenli olarak yaptırılması konusunda daha duyarlı olmaları halkın can güvenliği açısından bir zorunluluktur.
- 12) Asansör yönetmeliğinde, halen kullanılmakta olan asansörlere ilişkin bir yaptırım bulunmamaktadır. Yeni yapılan asansörlerde uygulanmakta olan güvenlik kriterlerinin, kullanımda olan asansörlere de uygulanması yönünde düzenleme yapılmalıdır.
- 13) Sektörle ilgili sorunların çözümünde; bilginin paylaşılmasına önem verilmeli, sanayi, üniversite, ilgili kamu kuruluşları (Sanayi Bakanlığı, TSE, Bayındırlık Bakanlığı) sektör dernekleri ve Makina Mühendisleri Odası işbirliği içerisinde çalışmalıdırlar.

Bu anlamda, İletim Teknolojileri Kongre ve Sergisi önemli bir başlangıç olarak görülmektedir.

BAKIM TEKNOLOJİLERİ KONGRESİ ve SERGİSİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(16-19 Ekim 2003 / Denizli)

Bakım Teknolojileri Kongresi ve Sergisi ülkemizde ilk kez 16-19 Ekim 2003 tarihleri arasında Makina Mühendisleri Odası adına Denizli Şubesi sekreteryasında Denizli'de düzenlenmiştir. Etkinlik, Denizli Kongre ve Kültür Merkezinde Vali Münir Raif Güney, Özay Gönlüm ve Turan Bahadır Salonları başta olmak üzere toplam 5 salonda ve fuayelerdeki sergi alanlarında gerçekleştirilmiştir. Kongre; 20 Kurum ve Kuruluş tarafından desteklenmiş, Kongre boyunca iki ayrı salonda ve toplam 13 oturumda 34 adet bildiri sunulmuştur. Kongre süresince **1 panel, 3 seminer ve 11 kurs** gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen sergiye, sektörde ürün ve hizmet üreten 23 kuruluş katılmıştır. Kongreyi 631'i kayıtlı delege olmak üzere, 900'ü aşkın mühendis, teknik eleman ile üniversite öğrencisi izlemiş, sergi yaklaşık 1950 kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

Oturumlarda, bakım teknolojisi alanındaki bilimsel ve teknik gelişmeler ile AR-GE kapsamında sektörde yapılan çalışmaların tanıtıldığı, sektörel yenilik, bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı özgün bildiriler sunulmuştur.

Panelde ise; **"Bakımın Üretime Katkısı ve Bakım Ekonomi İlişkisi"** konusu tüm ayrıntıları ile ilgili Kurum ve Kuruluş temsilcilerince tartışılmış, görüş ve öneriler paylaşılmıştır.

Kongremizde, ayrıca 3 farklı konuda daha seminerler düzenlenmiştir. **"Hidrolik Sistemlerde Yenilikler ve Çözüm Önerileri"**, **"Buhar Kazanları Bakımında Blöf Sistemlerinin Yararları"**, **"Kaynak Makinalarındaki Teknolojik Gelişmeler"** konu başlıklarındaki seminerlere 91 meslektaşımız katılmıştır.

Seminerlerin yanı sıra Kongremizde 11 farklı konuda kurslar gerçekleştirilmiştir. **"Yağlama ve Yağlama Teknolojileri"**, **"Toplam Verimli Bakım ve Planlı Bakım Teknikleri"**, **"Buhar ve Soğutma Proseslerinde Koruyucu Bakım Uygulamaları"**, **"Kestirimci Bakım Sistemleri"**, **"Rulman Bakım Teknikleri"**, **"Buhar Cihazları Bakımı, Onarımı ve İşletmeye Alma"**, **"Makinalarda Titreşim Analizi ve Arıza Teşhisi"**, **"Bilgisayar Destekli Bakım Yönetimi"**, **"Buhar Ekipmanları Eğitimi; Test ve Bakım Yöntemleri"**, **"Proaktif Bakım Elemanları-Lazerli Kaplin Ayarı ve Yerinde Balans"**, **"Hidrolik ve Pnömatik Sistemlerin Bakımı"** başlıklarında düzenlenen bu kurslar meslektaşlarımız tarafından yoğun ilgi görmüş ve 343 kişi katılmıştır.

Kongre sonucunda aşağıdaki konuların kamuoyuna duyurulması karar altına alınmıştır:

- 1) İşletme ve ülke ekonomisi açısından "Arıza oluşana kadar makina çalışsın" anlayışının terk edilerek makina ve tesislerde Bilimsel Bakım Uygulamaları yaygınlaştırılarak uygulanmalıdır.
- 2) Her işletmenin bir Bakım Yönetim Sistemi olmalı, bu sistemi uygulayacak Bakım Mühendisi bulunmalıdır.
- 3) Bakım Mühendisi ve her kademedeki Bakım Personeli, teknolojik gelişmeler göz önünde bulundurularak sürekli eğitilmelidir ve gelişmelerine önem verilmelidir.
- 4) İşletmenin Üretim Sorumluluğunu Taşıyanlar Bakım konusuna en az Bakım Personeli kadar sahip çıkmalı ve sorumlulukları paylaşmalıdır.
- 5) Makina ve tesis satın alınırken; yedek parçaların sağlanması, işletme ve bakım talimatları, Türkçe kataloglarının verilmesi, personelin eğitimi ve bakım gerekleri gibi konular sözleşmelerde net olarak ortaya konmalıdır.
- 6) Bakım konusundaki Yazılımlar firma gereksinimleri göz önünde bulundurularak geliştirilmeli ve yaygınlaştırılmalıdır.
- 7) Bakımlı bir tesisteki iş kazalarının da minimum olacağı gerçeğinden hareketle; İş Sağlığı ve Güvenliği açısından iş kazalarında Avrupa'da ilk sırada bulunan ülkemizde Bakım konusu göz ardı edilmemelidir. Denetim mekanizması olmadan bakımsız makinadan dolayı kazaların, can ve mal kayıplarının, iş kayıplarının önlenmesi mümkün değildir. Bu noktadan tespitle; tüm makina ve

cihazların bakımları kayıt altında tutulmalı ve denetlenmelidir. İş Kanunu bağlı çıkarılacak tüzük ve yönetmeliklerde bu kontrollerin "TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odalarınca yapılması" ibaresi mutlaka yer almalıdır.

8) Bakım sadece Üretim açısından ele alınmamalı, Enerji Tasarrufu ve Çevre açısından da bakım önemsenmeli, bu konuda yaptırımlar uygulanmalıdır.

9) Bakım konusunda ortak bir dil oluşturulmalı, bakım bilincinin geliştirilmesi ve yayılması, bakım eğitim faaliyetleri konusunda; sanayi, üniversite ve TMMOB'ye bağlı ilgili Meslek Odaları arasında işbirliği sağlanmalıdır.

10) Üniversiteler, ülkemizin Bakım konusundaki ihtiyacı göz önünde bulundurarak eğitim programlarında Bakım konusunda derslere yer vermeli, mevcut olanlar da geliştirmelidir.

11) Ülkenin Bakım konusundaki ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bakım personelinin sistematik bir şekilde eğitilmesi sağlanmalı. Eğitilen personel bilgi seviyelerine ve ilgili meslek disiplinlerine göre sınıflandırılarak belgelendirilmeleri TMMOB'ye bağlı ilgili Meslek Odalarınca yapılması sağlanmalıdır.

12) Bakım konusundaki çalışmaların kavramsallaştırılması, etkinleştirilmesi, yaygınlaştırılması, sürekliliğinin sağlanması ve uygulanması için gerekli mesleki eğitim ve bu Kongrede örneği görüldüğü gibi katılımcı platform faaliyetleri sürdürülmeli, yerel ve mesleki yönetimlerce bu çalışmalar desteklenmelidir.

13) Bakım konusundaki yayınlar artırılmalı ve bunlar pratiğe yönelik konuları içermelidir.

14) Bakım ve tamir problemleri yeterince çözümlenemediği gerekçesi ile kapasiteler aşırı tutularak ülkenin kaynakları israf edilmemelidir.

Odamız adına Denizli Şubemiz sekreteryalığında düzenlenen ve ilgili Kurum ve Kuruluşların desteğiyle gerçekleşen Bakım Teknolojileri Kongresi ve Sergisi'nin gelecekte de düzenli aralıklarla yapılması planlanmalıdır.

VIII. OTOMOTİV ve YAN SANAYİ SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

(17-18 Ekim 2003 / Bursa)

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Bursa Şubemizin sekreteryalığında 17-18 Ekim 2003 tarihlerinde Bursa Almira otelde yapılan VIII. Otomotiv ve Yan Sanayi Sempozyumunda sunulan tebliğler ve yapılan tartışmalar ile "Otomotivde Üretim Merkezi Olma Stratejisi" konulu panel sonucu ortaya çıkan görüşler doğrultusunda aşağıdaki sonuç bildirgesi taslağı kamuoyuna duyurulmuştur.

19.yüzyılın başlarında otomotiv sanayiinin doğmasıyla birlikte üretim teknolojilerindeki, önemli gelişmeler üretim modellerine de yansımış ve "kütlesel üretim" modeli ağırlığını artırarak sanayileşmiş ülkelerde sektörün önder bir güç olarak sürükleyici niteliğe ulaşmasını sağlamıştır.

Ekonomideki sürükleyici etkisi ve diğer sektörlerle olan ilişkisi nedeniyle otomotiv endüstrisi bugün olduğu gibi gelecekte de ülke ekonomisi ve teknolojik gelişim için önemini korumaya devam edecektir. Katma değer açısından inşaat, gıda ve tekstil sanayiinden sonra gelen otomotiv sanayinin geleceğini şekillendirme çabasında olan ülkemizde; makina parkının durumu, makina imalatına yönelik politikalar, üretim kalitesi, Ar-Ge ve tasarım boyutu, mesleki eğitim, çalışanların iş güvencesi, sendikal haklar, ithalat ve ihracat gibi konular önemsenmelidir.

Ülkemizde; 24 Ocak kararlarıyla birlikte ithal ikameci dönem kapatılarak "Dünya pazarlarına açılımı" simgeleyen ihracata yönelik, rekabetçi bir sanayii niteliğine dönüştürülmesi amaçlanmıştır. Son 20 yıla baktığımızda; kendi ulusal perspektifleri olan ve kendi ulusal çıkarlarını temel alan politikalar yerine, uluslararası sisteme eklemlenmeye çalışan, sıcak para girişleriyle spekülasyona dayalı, politikasızlıklar bütünüünün temel eksen oluşturduğunu görmekteyiz.

Tüm dünyada ulusal sanayilerinin gelişimi için uygulanmakta olan koruma duvarları ülkemiz için uygulanmamaktadır. Bunun yerine; yaşanan Gümrük Birliği süreci ve uygulanmakta olan ithal ikameci politikalar, düşük kapasiteyle çalışma, Ar-Ge çalışmalarının yetersizliği ve bu alana

aktarılan kaynağın dünya ortalamasının çok altında olması, iç pazara yönelik üretim, uluslararası şirketlerin bu alandaki yatırımları ve bu yatırımlarla birlikte yaratılan kapasite sorunu, eğitim kalitesi, sanayi-üniversite ilişkileri, üretim dışı kar faaliyetleri gibi sorunlar ülke sanayinin yapısal sorunlarını artırmış, gerekli toplumsal faydayı sağlayamamıştır.

Ülkemizde ekonomik ve siyasi istikrarın olmaması, sektöre yönelik stratejik planlamanın bulunmaması, yan sanayide yerli parça kullanımı oranının giderek düşmesi, ana ve yan sanayide yabancı sermaye egemenliğinin giderek yükselmesi, teknolojik yenilikler, mühendislik hizmetleri, istihdam, eğitim, vergilendirme vb. sorunlardan dolayı ulusal otomotiv sanayinin oluşumundan bahsetmek mümkün görünmemektedir.

İnsanlığın ortak mirası olan bilim ve teknolojinin toplumsal ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi ve kullanılmasında mühendisler önemli rol oynamaktadır. Mühendislerin amacı; insanın mutluluğu, yaşam kalitesi ve toplumsal refahın yükseltilmesi, oluşturulan zenginliklerinin toplumsal faydaya dönüştürülmesini sağlamaktır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, "Türkiye'de motor ve otomobil yapılamaz" tezlerine karşı motoru ve otomobili ortaya koyan mühendislerin ülke ve toplum yararları doğrultusundaki çabalarını yaygınlaştırmayı, sanayileşme ve demokratikleşmeyi ön plana çıkarmaktadır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak otomotiv ve yan sanayii sektöründe aşağıdaki taleplerin ülke ve toplum yararları doğrultusunda hayata geçmesi için tüm birikimlerimizle katkı ve katılımında bulunacağımızı duyururuz;

- 1-Otomotivde ulusal AR-GE payı arttırılmalıdır.
- 2-Katma değeri ülke içerisinde kalan ulusal markalar yaratılmalıdır.
- 3-Otomotiv sektörü için stratejik ulusal planlama yapılmalıdır.
- 4-Motorlu taşıt üretiminde yüksek oranda yerli parça kullanılmasını sağlayacak uygulamalar teşvik edilmeli, planlanmalı ve hayata geçirilmelidir.
- 5- Devlet tarafından yerli parça kullanım oranı yüksek, ülkemiz ekonomisine katma değer ve istihdam sağlayacak motorlu araç yatırımları desteklenmelidir.
- 6-Otomotiv ana sanayide marka ve model bazında yerli parça kullanma oranları incelenmeli ve denetlenmelidir.
- 7-KOBİ'lerin nitelikli eleman çalıştırmalarını özendirmek için vergi indirimleri, prim kesintilerinde kolaylık gibi teşvik edici tedbirler alınmalı ve hayata geçirilmelidir.
- 8-Sosyo-ekonomik yapıdaki rolleri, istihdam ve üretim payları ve yeni teknolojilere hızlı adaptasyon gösterebilme yetenekleri nedeniyle KOBİ'ler desteklenmeli ve geliştirilmelidir.
- 9-Üniversite-Sanayii işbirliğinin geliştirilmesi için gerekli önlemler alınmalı ve hayata geçirilmelidir.
- 10-Otomotiv ana sanayii ve yan sanayii ilişkilerinin daha üst seviyeye çıkarılması için iş ortaklığı yaklaşımının ve kültürünün oluşturulması sağlanmalıdır.
- 11-Otomotiv yan sanayide mevcut potansiyeli ve atıl kapasiteyi görmek üzere kullanılan araç-gereç, cihaz, makina ve ekipmanların envanterinin çıkarılması çalışması; başta sektörel dernekler olmak üzere ilgili Bakanlıklar, üniversiteler, meslek kuruluşları ve Makina Mühendisleri Odasının ortak katılımında ivedilikle ele alınmalı ve sonuçlandırılmalıdır.
- 12-Otomotiv ve yan sanayii için ortak bir çevre politikası oluşturularak hayata geçirilmesi için çaba gösterilmelidir.
- 13-Otomotiv ve yan sanayide rekabet edebilirlik, işgücü maliyetleri üzerinden kurgulanmamalı, yeni teknolojiler geliştirilerek sağlanmalıdır.
- 14- Otomotivin geleceğinde;

i.Magnezyum, alüminyum, kompozit malzemeler ağırlıklı yer alacaktır. Şimdiden bu konudaki çalışmalar teşvik edilmeli, geri kalınmamalıdır.

ii.Taşıt elektroniği geleceğin otomobillerinde daha da gelişecektir. Bu alanda da üniversitelerde ve Ar-Ge kuruluşlarında konu ele alınmalıdır.

iii.Geleceğin yakıt teknolojilerinde kilit bir önem taşıyacağı düşünülen "BOR" potansiyelimizi katma değere dönüştürecek politikalar üretilmelidir.

iv.Plastiklerin otomobildeki payı gittikçe artmakta, plastik ve plastik bazlı kompozitler(plastik-metal, plastik-fiber v.s.) araştırma konusu olarak ele alınmalıdır.

15-Otomotiv sektöründe sendikalaşma oranı düşüktür. Sendikalaşmanın aynı zamanda nitelikli işgücü anlamına geleceği unutulmamalı, bunun içinde sendikalaşma teşvik edilmelidir.

II. DEMİR ÇELİK SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

(22-23-24 Ekim 2003 / Zonguldak)

Bir ülkenin ekonomisinin ve sanayileşmesinin en önemli bileşkesi olan ve lokomotif sektör olma özelliğinden dolayı o ülkedeki refahın ve gelişmişliğin en önemli göstergelerinden biri olarak kabul edilen demir-çelik sektörü sanayileşmenin olmazsa olmazıdır.

Çağdaş anlamda sanayileşme;ülkenin teknoloji yeteneğinin, bu yeteneğin kaynağını oluşturan bilim yeteneğini, bilim ve teknolojiyi ekonomik ve toplumsal yarara dönüştürülmesi, bunu mümkün kılacak ulusal inovasyon (yenilik) sisteminin kurulması ve geliştirilmesi ile eş anlamlıdır. Bu eş anlamlılık aynı zamanda demokratikleşme süreciyle de yakından ilişkilidir.

I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sonrası, ulusal demir-çelik sanayiine duyulan ihtiyacın sonucu olarak temeli 1928 yılında atılan demir-çelik endüstrisi;1980'li yıllara gelindiğinde Dünya ekonomisindeki Liberalleşme hareketlerine paralel olarak ülkemizde 24 Ocak kararlarıyla başlayan Liberalleşme hareketleri diğer sektörlerde olduğu gibi demir-çelik sektöründe de bir dönüm noktası olmuştur.

Bu dönemde uygulanan ekonomik politikalarla ön plana çıkarılan ark ocakları;çeşitli teşvikler sonucu ürettikleri ürünlerle iç piyasada üstünlük sağlarken entegre tesislere geçmişte istenilen düzeyde yatırım ve yenilik yapılmamış, piyasaya karşı modernizasyona gidilmemiştir.

Demir-Çeliğin çağdaş toplum yaşantısındaki yeri , endüstriyel önemi ve Türk demir- çelik endüstrisinin 21.yüzyıldaki gelişimine yönelik ulusal politikaların ikinci defa tartışıldığı TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Zonguldak Şubemizin sekreteryaliğinde 22-24 Ekim 2003 tarihlerinde Zonguldak karaelmas Üniversitesi Konferans Salonunda yapılan bu sempozyumda;

Ulusal demir- çelik sektörünün gelişimini ve dünyadaki konumu sorgulamak, 21. Yüzyılda demir-çelik dünyasında olası fırsatlar ve riskleri paylaşmak, sanayi kuruluşları ile akademik çevreler arasındaki işbirliğini ve bilgi iletişimini geliştirmek, demir-çelik sektöründe çevre ve enerji yönetiminin sorgulanması noktasında sunulan tebliğler ve yapılan tartışmalar ile "Dünyada ve Türkiye'de demir-çelik endüstrisinin sorunları ve geleceği" konulu panelde ortaya çıkan görüş ve öneriler doğrultusunda aşağıdaki sonuç bildirgesi kamuoyuna duyurulmaktadır.

1- Demir-Çelik sektöründe karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik sektörden sorumlu kurum, kuruluş, üniversite ve TMMOB'ye bağlı ilgili meslek odalarının katılımıyla bir Demir-Çelik enstitüsü kurulmalıdır.Kurulacak bu enstitü aracılığıyla sektörün ihtiyacı kapsamında gerekli teknolojilerin üretimi AR-GE çalışmalarıyla beraber kalifiye eleman ihtiyacı da karşılanmalıdır.

2- Demir-Çelik sektörünün en önemli girdilerinden biri olan bir milyar ton rezervi olduğu saptanmış Zonguldak Kömür Havzası başta olmak üzere ülkenin taş kömürü ihtiyacının yerli kaynaklardan ekonomik şartlarda temin edebilmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve özellikle Zonguldak'taki taş kömürü üretim teknolojisinin geliştirilmesi hedeflenmelidir.

3- Çelik üreticilerine sağlanan elektrik enerjisi tarifeleri ark ocaklı tesis ve entegre tesis ayrımı yapılmaksızın uygulanmalıdır. Uluslar arası piyasalardaki fiyatlar paralelinde enerji fiyat politikası, ülkemiz demir-çelik sektörü içinde geçerli olmalıdır.

4- Cevhere dayalı entegre demir-çelik tesisleri stratejik ve ulusal politikaların izlendiği sanayi dallarıdır. Bu tesislerin ekonomik ölçekte çalışmalarını ve kendi ayakları üzerinde durmalarını mümkün kılacak önlemlere öncelik verilmelidir. Tesislerde ; üretim olanakları geliştirilerek ülkemizin ihtiyacı olan ürünleri üretecek hale gelmeleri için gerekli çalışmalar bir an önce başlatılmalıdır.

- 5- Sanayileşmekte olan ülkemizde yassı çelik talebi, yassı çelik üretiminin iki katı seviyesindedir. Dışa bağımlılığın azaltılması , ülkemizde yaklaşık % 20-80 oranında ve yassı çelik aleyhine olan dengenin yassı çelik lehine geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
- 6- Deprem bölgesi olan ülkemizde, depreme dayanıklı çelik konstrüksiyon yapı tekniği geliştirilmeli ve özendirilmelidir.
- 7- TCDD'nin nakliye tarifesi yeniden gözden geçirilmeli ve yüksek fiyat uygulamasına son verilmelidir.
- 8- Kardemir'in önemli girdilerini sağlayacak olan liman hizmetleri için Ereğli-Zonguldak demiryolu bağlantısı ivedilikle yapılmalıdır.
- 9- Yatırımcıdan; gerekli enerji temini ve çevre ile ilgili önlemleri alması yatırıma başlanmadan önce istenmelidir.
- 10- Sektördeki uzun ürün fazlalığına karşılık özellikle doğu bloku ülkeleri ve Bağımsız Devletler Topluluğu ülkelerinden kalitesiz, standartlara uygun olmayan fiyatı düşük yassı mamul ve yarı mamul ithalatı tüm gümrüklerde kurulacak ihtisas gümrükleri vasıtasıyla önlenmelidir.
- 11- Demir-Çelik sektörü;demir cevheri, hurda, taşkömürü, refrakter konusunda dışa bağımlıdır. Dışa bağımlılığın azaltılabilmesi için ülkemizde üretilen ikame hammaddelerin üretim teknolojileri;üniversiteler, ilgili meslek odaları, özel ve kamu kuruluşlarınca izlenmelidir. Bu ihtiyaçları kendi kaynaklarımızdan karşılayacak yatırımlar öncelikle teşvik edilmelidir.
- 12-Ülkemiz ferro krom üretimi sıralamasında Dünyada ilk yedi ülke arasında olmasına rağmen paslanmaz çelik tesisi olmayan ülkelere biridir. Paslanmaz çelik tesislerinin kurulması için çalışmalar bir an önce başlatılmalıdır.
- 13- Ark ocaklı sıvı çelik üretimimizin hammadde kaynağı olan hurda yerine ikame edilebilecek potansiyele sahip olan sünger demir üretimi konusunda gerekli çalışmalar teşvik edilmelidir.
- 14- Divriği pelet üretimi uygun teknolojilerle ve üretim maliyetleri dikkate alınarak artırılmalı. Ayrıca Divriği ve yöresi başta olmak üzere yeni cevher rezervlerinin bulunmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir.
- 15- Sektörde üretim esnasında açığa çıkan atıkların değerlendirilmesi ve ekonomiye yeniden kazandırılmasına yönelik çalışmalar yasalarla desteklenerek teşvik edilmelidir.

KAYNAK TEKNOLOJİSİ IV. ULUSAL KONGRESİ SONUÇ BİLDİRGESİ

(24-25 Ekim 2003 / Kocaeli)

Ülkemizde, kaynak teknolojisini; tasarımdan, imalata, imalat sırasında kontrole ve işletme süreçlerinde, kullanan, her sektörde, özellikle de makina imalat sektöründe, faaliyet gösteren önemli sayıda kuruluş vardır. Bunlar arasında, kaynaklı ürünlerini dış ülkelere satan veya dış ülkelerdeki kuruluşlar için üretim yapan küçük ve orta ölçekli kuruluşların sayısı da küçümsenmeyecek düzeydedir. Bu gözle bakıldığında gittikçe büyüyen Türkiye sanayii içinde kaynak teknolojisinin ne derece önemli boyutlara geldiği görülmektedir.

Ülkemizde, kalite anlayışının yerleşmeye başlamış olması kaynak teknolojisi uygulamalarında da daha kaliteli üretim gereğini gündeme getirmiştir. Kaynak teknolojisi, gelişen sanayimize önemli girdiler sağlayan alanların başında gelmektedir. Özellikle uluslararası boyutun önemli ölçüde gelişmesi, birtakım zorunlulukları da beraberinde getirmektedir. Bunların en başında gelen; kaynak tekniği alanında çalışan personelin eğitimi ve vasıflandırılmasıdır. Uluslararası rekabetin artmasıyla, söz konusu eğitim ve vasıflandırmanın yine uluslararası tanınırlıkta olması gerekmektedir.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, makina mühendisliğinin çok geniş bir alanı kapsayan uzmanlık ve çalışma alanlarına yönelik etkinlikler düzenleyerek üyelerinin mesleki gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Kaynak teknolojisi alanında olduğu gibi değişik uzmanlık alanlarına da yönelik olarak yıllardır yapılmakta olan kongre ve sempozyumlarda, sektörün ilgili tüm kesimleri ortak bir amaç ve hedef doğrultusunda bir araya getirilerek pek çok konu tartışılmakta ve irdelenmektedir. Böylelikle sektör, kendi geleceğini kendisinin belirleyeceği ve yönlendirebileceği süreklilik arzeden platformlar yaratabilmektedir.

Kongrede;

- Kaynak Teknolojisi alanında ülkemizde faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlardaki, Tasarım, İmalat, Kullanıcı sürecinde meydana gelen gelişmeler,
- Kaynak Teknolojileri uygulamalarında Kaynakçı, Kaynak Teknikeri, Kaynak Mühendisi vb. teknik personel eğitiminin önemi, gerekliliği, meslek odalarının bu kapsamdaki rolü, Uzmanlık alanı olarak Kaynak Mühendisliğinin önemi,
- AB Teknik Mevzuat uyumu kapsamında Kaynak Teknolojisi uygulamaları yaşanan sorunlar ve olası çözüm önerileri,
- Kaynak Teknolojisi alanındaki Ulusal Örgütlülük sorununun; ülkemizde bu kapsamda gözlenen eksiklikler, ulusal bir politikamızın geliştirilmemiş olması, alana ait yasal düzenlemelerin hayata geçirilmemesi, personel ve eğitim eksikliği, belgelendirme ve akreditasyon konularındaki boşluk, irdelenerek tartışılmıştır.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO) adına Kocaeli Şube sekreteryasında 24-25 Ekim 2003 tarihlerinde Kocaeli'nde dördüncüsünü gerçekleştirdiği **"Kaynak Teknolojisi Ulusal Kongresi"**nde toplam **6 oturumda 23 adet bildiri** sunulmuştur. Kongre öncesinde **1 panel**, kongre sırasında ise **1 panel, 2 sunum**, gerçekleştirilmiştir. Kongreyi 60'ı delege olmak üzere **200'e** yakın mühendis, teknik eleman ve üniversite öğrencisi izlemiştir.

Oturumlarda kaynak teknolojisi alanında teknik gelişmelerin, sektörde yapılan AR-GE çalışmalarının tanıtıldığı, sektörel yenilik bilgi ve deneyimlerin paylaşıldığı özgün bildiriler sunulmuştur.

Gerçekleştirilen sunum oturumunda;

- Kongre öncesi 9 Ağustos 2003 tarihinde gerçekleştirilen **"Ülkemizdeki Kaynak Teknolojisi Araştırma, Eğitim ve Uygulama Merkezlerinin Durumu ve Ulusal Sanayimizle İlişkileri"** konulu panelden elde edilen bulgular,
- MMO Bursa ve Kocaeli Şubeleri Kaynak Komisyonları'na yörede sektöre dönük yapılan anket ve sonuçları,

Sunulmuş, her iki sunum izleyicilerinde katılımı ile tartışılmış görüş ve öneriler paylaşılmıştır.

Etkinlik sonunda Prof. Dr. Kutsal Tülbentçi anısına gerçekleştirilen Panelde ise, Ülke ve Odamız gündeminde önemli bir yer tutan, **"AB Teknik Mevzuat Uyumu Kapsamında Kaynak Teknolojisi Alanındaki Çalışmalar ve Uygulamalar"** Kamu, Üniversite ve Sektör Temsilcilerince tartışılmış görüş ve öneriler paylaşılmıştır.

Şimdiye kadar gerçekleştirilmiş olan 3 Kaynak Teknolojisi Ulusal Kongrelerimizde olduğu gibi bu kongremizde de; kaynak tekniğindeki ilerlemelerin izlenmesi ve deneyimlerin paylaşılmasının yanı sıra, bu alanda ülkemizde yaşanan sorunların ortaya konularak, çözüm yolları tartışılmıştır. Bu bağlamda etkinlik boyunca yapılan tartışmalarla, aşağıda elde edilen sonuçların kamuoyunun bilgisine sunulmasına karar verilmiştir.

- Bugüne kadar yapılan tartışmaların sonucunda ortaya çıkan gerçek, sektörde yaşanan sorunların temel nedeninin kaynak teknolojisi alanında bir "ulusal örgütlü bir yapının olmaması" olduğu, katılımcılarca ifade edilmiştir. Makina Mühendisleri Odası, sektörün tüm temsilcileri tarafından; bu konudaki tarafsızlığı, bilgi birikimi ve organizasyon yeteneğini kanıtlamış olması açısından motor kuvvet olarak kabul edilmektedir. Kongre ortamında etkinliğin amacı çerçevesinde gerçekleştirilen tartışmaların, kaynak teknolojisi alanında "ulusal bir örgütlenme" oluşumuna katkı sağlayacağı değerlendirilmiştir.
- Kaynak Teknolojileri uygulamalarında Kaynakçı, Kaynak Teknikeri, Kaynak Mühendisi vb. teknik personel eğitiminin önemi, gerekliliği, meslek odalarının bu kapsamdaki rolü. Uzmanlık alanı olarak Kaynak Mühendisliğinin önemi, etkinliğin gerek oturumlarında gerekse panelde gerçekleştirilen tartışma ve değerlendirme ortamında, vurgulanmıştır. Makina Mühendisleri Odası'nı bu konuda da ciddi görevler beklediği ifade edilmiştir.
- Sektörü doğrudan ilgilendiren önemli konulardan birisinde, AB sürecinde, teknik mevzuat uyumu ve üretimin uluslararası kabul görmüş koşullara uygun sürdürülmesi çalışmaları olduğu ifade edilmiş ve sektörün eksikliklerinin giderilmesine dönük olarak konu ile ilgili çalışmalar

yürüten Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, TSE, TÜRKAK, KOSGEB, MMO, Sektör Dernekleri, Üniversiteler, vb. kamu ve özel kurum ve kuruluşlarının işbirliği olanaklarının geliştirilmesi ve bir an önce hayata geçirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

- Makina Mühendisleri Odası; yer aldığı her ortamda ifade ettiği "Onaylanmış Kuruluş" olma isteğini etkinlik ortamında da bir kez daha yenilemiş ve Kaynak Teknolojisini de yakinen ilgilendiren, başvuruda bulunduğu, "Basit Basıncılı Kaplar", "Gaz Yakan Cihazlar", "Sıvı ve Gaz Yakıtlı Sıcak Su Kazanları", "Basıncılı Ekipmanlar", "Asansörler" ve "Makina Emniyeti" yönetmelikleri konusunda Sanayi ve Ticaret Bakanlığına yaptığı başvurularla ilgili, tarafların çalışmalarında, birbirlerini ortak akıl üretme anlayışı ile destekleyerek, sonuçlandırılmasını beklemektedir. 2003 sonu itibarıyla "Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri"nin birçoğunun uygulamada olacağı düşünüldüğünde ulusal "Onaylanmış Kuruluş"ların henüz yeterince olmaması kaygı verici bir durum olarak değerlendirilmiştir,

- TÜRKAK akreditasyon sürecinin beklenenden yavaş geliştiği, dolayısı ile ulusal boyutta akredite olan kurum kuruluş sayısının yetersiz kaldığı belirtilerek, özellikle Kaynak teknolojisi ile ilgili akreditasyon sürecini tamamlamış kurum ve kuruluşların henüz olmaması, gerek TÜRKAK gerekse akreditasyon sürecindeki kurum kuruluşların ortak sorumluluk ve çabası ile gelişim sağlanabileceği değerlendirilmiştir,

- "Ülkemizdeki Kaynak Teknolojisi Araştırma, Eğitim ve Uygulama Merkezlerinin Durumu ve Ulusal Sanayimizle İlişkileri" konulu panelden elde edilen bulgular arasında yer alan merkezlerin "test, deney laboratuvarı" ve "personel eğitim ve belgelendirme" yeteneklerinin TÜRKAK TS EN 45004 (Muayene Kuruluşu) ve TS EN 45013 (Personel Belgelendirme) çerçevesinde akreditasyon sürecinden geçirmelerinin sektörün gereksinimleri göz önünde bulundurulduğunda yararlı bir çalışma olacağı ifade edilmiştir.

- TÜRKAK akreditasyon işleminin özverili ve mali açıdan külfetli olması nedeniyle; Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı, KOSGEB, TTGV, TÜBİTAK v.b. kurumlarca sürecin çekici ve teşvik edici hale getirilmesi için çalışma yapmalı gerekliliği vurgulanmıştır,

- Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri çerçevesinde uygulanacak olan CE işaretlemesi sürecinde gerek üretici gerekse uygunluk değerlendirme aşamalarında kullanılan Uyumlaştırılmış (Harmonize) Standartların TSE tarafından uyumlaştırılma çalışmalarında yeterince ilerleme kaydedilemediği taraflarca ifade edilmiş, 2003 sonu itibarıyla "Yeni Yaklaşım Yönetmelikleri" nin birçoğunun uygulamada olacağı düşünüldüğünde TSE'nin bu konudaki eksikleri giderme yönünde daha yoğun çaba sarfetmesi gerektiği değerlendirilmiştir

"Kaynak Teknolojisi IV. Ulusal Kongresi" nin niteliği ve niceliğiyle **"çağdaş, demokratik, sanayileşen, üreten bir Türkiye"** yaratılması sürecine katkıda bulunacağı inancı ile yukarıdaki isteklerimizin yaşama geçirilmesinin takipçisi olacağımızı bildiririz.